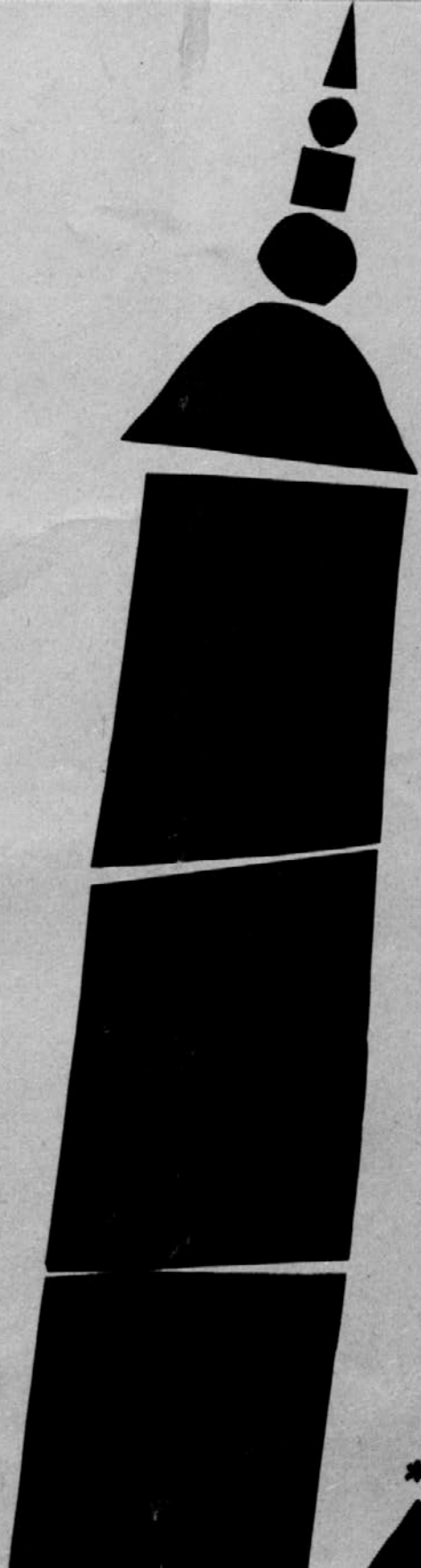

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical. Category A.

LETO XIX. OKTOBER, 1970 ŠTEVILKA 10

MIŠLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
Čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

Tak je naslov knjige, ki smo jo nedavno prejeli iz Argentine. Izdalo jo je BARAGOVO MISIJONIŠČE v Buenos Airesu v zelo lepi opremi, z odličnim papirjem in mnogimi slikami. Knjiga je izšla v spomin na obisk "zapadnega sveta" slovenske misijonarke uršulinske matere KSAVERIJE PIRC. Po skoraj 50letnem delovanju na Kitaskem in v Siamu je prvič obiskala domovino Slovenijo, pa tudi rojake v zamejstvu in izseljenstvu.

Povsod so jo z velikim veseljem sprejeli in poslušali njena predavanja o dogodivščinah v tujem svetu, ki jih ni bilo malo. Naprosili so jo, naj bi svoje "spomine" tudi napisala. Ustregla je prošnji in tako je prišlo do tega, da imamo pred seboj knjigo, ki se bere kot najbolj zanimiva povest. Poleg nad vse zanimivih doživetij misijonarke same nam knjiga širi spoznanje daljnih dežel in ljudi, ki o njih slišimo in beremo, poznamo jih pa komaj kaj. Tudi s tega vidika je knjiga zelo dobrodošla. In slike, slike!

Knjigo lahko dobite pri MISLIH za ceno \$ 2 in poštnino 30 c.

NARTE VELIKONJA: Z A N K E

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA v Buenos Airesu je izdala zbirko Velikonjevih novel pod imenom ZANKE. Izšle so za 25letnico pisateljeve smrti. Uredil dr. Tine Debeljak, opremil arh. uJre Vombergar. Doslej še niso izšle v knjigi. Z zaključno besedo urednikovo šteje knjiga 238 strani. Novele so izredno tipične za Velikonjevo pisateljstvo.

Knjigo je dobiti pri MISLIH za 2 dolarja, poštnina 30 c. Naročajte!

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

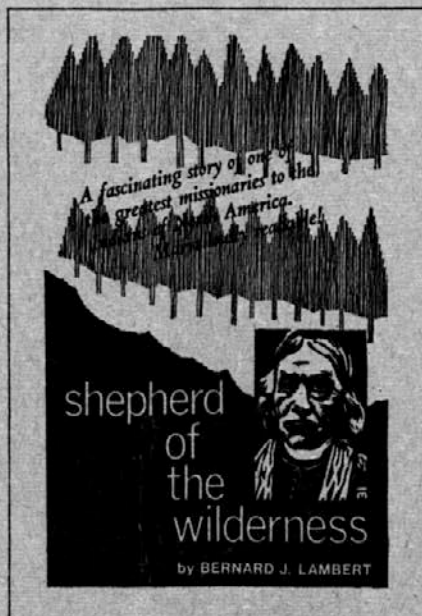
ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Solar. — \$ 1, poštnina 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poštnina 40 c.

LETO XIX.

OKTOBER, 1970

ŠTEVILKA 10

KOROŠKO LETO 1970

NA NASLEDNJI STRANI pričujoče številke je najti članek o 50-letnici koroškega plebiscita. Ko je bil naš članek že v tiskarni, smo našli v ljubljanski "Družini" dopis iz Celovca, ki zasluži ponatis na uvodnem mestu. Odnose med Nemci in Slovenci na Koroškem postavlja v pravo luč. Vse ima tudi zvezo z izgubljenim plebiscitom med 50 leti.

Dopis iz Celovca ob koncu omenja Kadrasa. Gre za nedavno umrlega generalnega vikarja celovške škofije, ki se je pisal Kadras. Bil je zagrižen nemški nacionalist in je le nerad priznaval, da na Koroškem bivajo poleg Nemcev tudi Slovenci. . .

Dopis iz Celovca v "Družini" je tak:

V Tinjah so mladi Korošci, slovenski in nemški, zborovali in razpravljali o "Koroškem letu 1970", ki je v znamenju 50-letnice koroškega plebiscita.

V razpravah so se dotaknili tudi naloge Cerkev, ki na dvojezičnem ozemlju ne sme "niti germanizirati niti slovenizirati". Ljudstvo naj Cerkev vzgaja k poštenosti, zvestobi in medsebojni ljubezni. Podlaga za ta nauk so božje zapovedi.

Za podlagi teh zapovedi naj Cerkev vzgaja Nemce k zvestobi lastnemu narodu, k spoštovanju do jezika svojih staršev, do svoje kulture in svojih narodnih vrednot. Četrta božja zapoved vse to zapoveduje.

Enako naj bo duhovnik do Slovenca. Zato naj svari Slovenca, ki se po prigovarjanju krivih pre-

Misli, October, 1970

rokov ali zaradi kakršnega koli pritiska izneverja svojemu narodu in slovenskemu jeziku.

Do tu vse prav. Tako mnenje so diskutanti sprejeli.

Vse premalo pa so premislili posledice tega stališča. Gorje duhovniku, ki bi se v naših koroških razmerah javno postavil na to stališče. Takoj ga bodo razglasili za hujskača, ki slovenizira.

Diskutanti so vse premalo povedali o tem, da je sloveniziranih Nemcev na južnem Koroškem silno malo, če je sploh kateri. Nasprotno pa je bila z najrazličnejšimi oblikami pritiska, zaradi pomanjkanja učenja materinega jezika v šoli in z drugimi sredstvi, premnogim sinovom in hčeram slovenskih staršev ubita njihova narodna zavest.

Zato bi morali razpravljati o tem, kdo je germaniziral slovenski živelj na Koroškem sto let pred plebiscitom in sedaj 50 let po plebiscitu. Tudi Cerkev pri tem ni bila brez krivde, seveda ne slovenska.

Tudi tu je vprašanje poštenosti, zvestobe in krščanske ljubezni. Na zborovanju so govorili o tem, da "Kristus ni spraševal po jeziku in narodnosti". Je pa Kristus dal naročilo: "Pojdite in učite vse narode. . ." — Pred seboj je imel narodno različenost in jo je upošteval ter ni govoril, da je vseeno, kakšne narodnosti si.

So mar ti diskutanti že deloma okuženi od Kadrasovega gledanja na narodnost?

P. Piopiunig Celovec

OB 50 LETNICA KOROŠKEGA PLEBISCITA

(10. oktobra 1920)

PETDESETLETNICA -IZGUBLJENEGA ko roškega plebiscita pravkar poteka. Letošnji 10. oktober pomeni Nemcem, zlasti avstrijskim, dan zmagovalstva, Slovence doma in po svetu dan žalovanja. Taka pomenljiva obletnica ne more miniti brez obujanja spominov in čustvenega razpoloženja enih in drugih. Pozneje bomo zvedeli, kako so potekale spominske svečanosti na obeh straneh Karavank. Vsaj nekaj spominov iz usodnih dni leta 1920 moramo obuditi tudi mi.

Povedano v suhih besedah in številkah je bilo tako:

Mirovna konferenca v Parizu po prvi svetovni vojni je odločila, da se mora na ozemlju slovenske Koroške vršiti plebiscit ali ljudsko glasovanje. Tako naj se določi državna pripadnost slovenske Koroške, ker za kako drugačno rešitev se konferenca ni mogla odločiti. Za plebiscit je bilo ozemlje razdeljeno v dve zoni. Zona A je bila pod Dravo, zona B nad Dravo do približne slovenske-nemške jezikovne meje. Plebiscit se je vršil dne 10. oktobra. V zoni A je večina glasovala za Jugoslavijo, oddanih je bilo zanjo 59% glasov. V zoni B so dobili večino Avstrijci. V obeh zonah so našli za Jugoslavijo 15,279 glasov, za Avstrijo nekaj nad 22,000. Slovenska delegacija v Parizu se je potegovala za to, da bi vsaj slovenska Koroška pod Dravo na podlagi blebiscitnega izida pripadla Jugoslaviji, a mirovna konferenca ni hotela o tem nič slišati. Koroško so nedeljeno prisodili Avstrijci.

V minulih 50 letih je bilo izgovorjenih in napisanih na milijone besed o tem plebiscitu in to v zelo različnih jezikih. Oba najbolj prizadeta naroda bosta letos mnogo tega ponovila. Verjetno se bosta spet reševali dve vprašanji, kakor v preteklosti:

1. Zakaj je **moral biti** koroški plebiscit za Slovence izgubljen?

2. Zakaj je sploh moralo priti do plebiscita — ali niso mogli Slovenci svoje Koroške dobiti brez njega?

Glede izgube plebiscita se slovenska raziskavanja precej strinjajo v spoznanju, da smo koroški plebiscit kar morali izgubiti. "V dobrem letu kratko in malo ni bilo dovolj časa, da bi mogli pomenčurjeno slovensko ljudstvo prepeljati z narodnim duhom..." (Nova Pot 1969)

Tako in podobno beremo v več ko eni razpravi v teku minulih 50 let. Vendar s tem še daleč ni povedano vse. Slovence na Koroškem so begale še mnoge druge okoliščine v tedanjem časovnem vzdušju. Avstrijska agitacija za nedeljeno Koroško, pomisleki zoper Srbe — pravoslavce in Balkance — tu republika, doli kraljevina, strah pred Italijani, ki so podtalno vrgli med ljudi grožnjo, da bodo zasedli slovensko Koroško, ako celokupno glasovanje izpade v prid Jugoslaviji — to je samo nekaj vzrokov za izgubljeni plebiscit.

Dosti bolj na široko in globoko se razprave spuščajo v vprašanje, zakaj je do plebiscita sploh prišlo. Zakaj si Slovenci — v glavnem kranjski Slovenci — Koroške niso kar vzeli za Jugoslavijo?

Žal, tako preprosto se zadeva le ni dala rešiti. Ob zlomu Avstro-Ogrske je vprašanje slovenskih severnih (in vzhodnih) mej obviselo v zraku. Slovenci so jih kajpada imeli v mislih in celo na papirju, toda kako jih uresničiti? Zmagovita antanta je sedla k mirovni konferenci v Parizu — s kom bo razpravljala o teh mejah? Slovenske dežele so bile v očeh antantinih zastopnikov le del poražene Avstro-Ogrske, ko pride na vrsto pogajanje z Avstrijo, bo pač govor tudi o teh mejah... In z Madžarsko...

Zakaj ne naravnost s Slovenci?

Imeli smo že med vojno svoje predstavnike v Jugoslovanskem odboru v Londonu. Ta se je trudil, da bi ga antanta priznala kot svojega zaveznika, kot je priznala podoben odbor Čehov in Slovakov. Ni uspel. Nasprotovala je Italija — zakaj, pač ni treba razlagati. Nasprotovala je pa tudi Srbija — ta takrat ni hotela nič slišati o kaki bodoči Jugoslaviji ali državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, v mislih je imela le neko Veliko Srbijo, ki naj dobi od Avstrije svoj del ozemlja.

Slovenci so si še dosti hitro ustanovili v Ljubljani lastno Narodno vlado, podrejeno Narodnemu Veču v Zagrebu, toda njena moč je bila dokaj omejena. Še Maribora in z njim verjetno velikega dela slovenske štajerske bi ne bila mogla rešiti, da si niso Slovenci tam hitro omislili svoj lastni Narodni svet in ustanovili pod generalom Maistrom slovensko vojsko. Ta je preprečila Avstrijcem zasedbo Maribora in vsaj še Slovenskih gor.

Mirovna konferenca v Parizu je sicer dovoljevala vojaške nastope samo "antantinim" četam,

GOSPA SVETA NA KOROŠKEM

kar Maistrove niso bile, vendar se ni upirala priznati mej, ki si jih je narod priboril na svojo roko. Celó Prekmurje se ima zahvaliti za pripadnost Sloveniji nekim uspešnim vojaškim nastopom.

Žal, na Koroškem je bil položaj zelo drugačen. Celovec ni imel takih močnih osebnosti, kot so bili v Mariboru Maister, Verstovšek, Rosina in drugi. Sicer so res tudi Korošci organizirali po raznih krajih lokalne narodne svete in oborožene manjše čete. Glavni namen teh je pa bil, zlasti v začetku, da se je razbita avstrijska vojska kolikor mogoče brez nereda prevabila domov preko slovenskega ozemlja. Pozneje so se ti krajevni sveti kolikor toliko med seboj povezovali, ali premočnim Nemcem niso bili dorasli. Bilo je več kot jasno, da se slovenska Koroška ne bo mogla upirati nemškemu pritisku brez pomoči z one strani Karavank. Bolj otipljivo povedano: od Narodne vlade v Ljubljani.

Marsikatera ostra je že padla na račun Ljubljanec, češ da se je za koroško vprašanje vse premalo brigala. Vendar brez poskusov ni bilo, pa

tudi ne brez bolj ali manj sprejemljivih izgovorov za neuspehe.

Dr. Tine Debeljak piše (Svobodni pogledi II, 1968): "Prva slovenska vlada, ki je nastopila v kaosu zrušitve soške fronte, ko so se valili v stotisočih vojaki čez njeno ozemlje, pripravljeni na vsakovrstno nasilje in izgrede, je storila vse, da jih je prehranila in odpravila v njihove domovine. To je zavzemalo največ njenega delovanja tisti mesec pred zedinjenjem. Zavarovati je hotela meje proti Italiji, ki jih je ta zasedala, rešila jih je na Spodnjem štajerskem, na Koroškem pa se je vdajala optimizmu, ki jo je prevaral."

Narodni vladi je zelo manjkalo dobro organizirane in izvežbane slovenske vojske. Poziv za prostovoljce je slabo uspel, narod je bil vojskovanja do grla sit. Vse preveč je bilo zanašanja na to, da bo pariška konferenca, ki ima pred očmi Wilsonovih 14 točk, rajši ustregla slovenskim zahtevam, nego zahtevam poražene in osovražene Avstrije. Niso pa upoštevali Slovenci, kar je bilo le redkim znano, da italijanska delegacija v Parizu

dosledno dela za Avstrijo, nsklonjena ji je pa tudi Francija, ki se boji združenja Avstrije z Nemčijo. Bilo je že na tem, da bo Pariz potegnil mejo med Avstrijo in SHS državo brez nadaljnega po vrhovih Karavank.

Slovenski predstavniki na konferenci so nujno potrebovali vojaških podvigov na Koroškem. Z njimi bi svoje zahteve podprli. In res ni bilo brez takih podvigov. Junaški prostovoljci so se velikodušno žrtvovali — Malgaj, Lavrič in drugi — odločilnih uspehov ni bilo. Ljubljana je bila še vedno preslabotna in neodločna, Belgrad za Korotan ni imel smisla.

Tedaj je padla v Parizu odločitev: plebiscit! Skoraj istočasno se je končno zganil Belgrad in

poslal Slovincem na pomoč srbsko vojsko. Pod generalom Smiljaničem je jugoslovanska vojska udarila na Koroško, zasedla Celovec, Gosposvetsko polje in druge kraje, od Labotske doline je pritisikal general Maister. Ofenziva se je zaključila 9. junija 1919.

Vsa poročila vedo povedati, da je bila ofenziva nekaj "sijajnega". Takoj pa dostavljajo, da je imela eno usodno napako — prišla je prepozno! Kovači miru v Parizu je niso upoštevali, vztrajali so na zahtevi: plebiscit! Bila je očitna krivica za Slovence, toda obiti je ni bilo več mogoče.

Taka je žalostna zgodba o izgubljenem plebiscitu.

"OGNJIŠČE" V KOPRU O TURIZMU

(Julij 1970)

TURIZEM JE TUDI PRI NAS POSTAL vsakdanost. Ne samo, da sprejemamo vedno večje število turistov, tudi naši lastni ljudje postajajo v vedno večjem številu turisti. Med temi turisti je najbolj številna mladina, ki ima počitnice in tudi drugače več časa kot drugi. Vse bolj in bolj se pa tudi pri nas s prosto soboto uveljavljajo krajši ali daljši vikendi, posebno v poletnem času.

Če nam je prav ali ne, takšen je razvoj današnjega časa. Prinaša nove probleme, pa tudi tudi nove možnosti. Človek, ki je ves teden delal ob neizprosni ritmu stroja, ki stanuje v tesnem stanovanju, stisnjem med dve ulici, resnično potrebuje nekoliko zraka, zelenja, razgleda, sprostitev za nujno uravnovešeno svoje duševnosti. To moramo priznati. Turizem za modernega človeka postaja tudi potreba, ne samo luksuz.

Počitnice, dopusti ter izleti konec tedna pa lahko postanejo obsedenost modernega človeka. Biti čim bolj daleč, videti čim več, zato potovati čim hitreje, to je nezdrava psihoza, ki se loteva tudi našega človeka. Važni so samo rezultati, s katerimi se boš ponašal pred sosedi, sodelavci, sošolci... Nič se ti pa ne zdi važno, kaj si v tem času resnično doživel.

Bog nas varuj te bolezni! Cerkev se zaveda, da je turizem velika velika vrednota za človeka, pa tudi velika nevarnost. Svet je ustvaril Bog in kaj je lepšega, kot opazovati in občudovati lepoto tega stvarstva, saj po njem lahko zaslutimo lepoto Boga.

Toda človek si mora za to vzeti čas. Ne sme dreviti mimo kot na avtomobilskih dirkah. Kot za vse, je treba človeka tudi za to vzgajati, ali bolje rečeno: pomagati mu do samovzgoje. Zadnje leto imajo tudi pri nas v Sloveniji že vse škofije referente za turizem.

Naša dežela ima tako čudovite naravne lepote od hribov in jezer do krasne jadranske obale, zato se vsako leto zlivajo sem milijoni tujih turistov. Ni dvoma, da je turizem ena najbolj rentabilnih gospodarskih panog in nam omogoča bogate dohodke, vendar se moramo zavedati, da predstavlja tudi veliko nevarnost. Turistom se vse prodá — tudi poštenje! Če pomislimo na to, nas mora biti nekje v globini duše sram. Ker je tuj in tudi domači turist v kraju, kjer letuje, nepoznan, si mnogokrat privoščijo tudi to, česar ne bi nikdar storil doma, med znanci.

To je velika nevarnost in velika skušnjava. Saj ne bo nihče zvedel, saj vsi tako delajo. . . Toliko bolj je potem takem potrebna vzgoja in prepoštevni so vsi pripomočki in vsa sredstva, ki nas lahko obvarujejo moralnega propada na narodni lestvici.

Bolj se navdušujemo za turizem v gorah, kjer je več lepote (in tudi miru) in manj nevarnosti za ravnost. Zlasti ob sobotah in nedeljah pa se masovno pomikajo neskončno dolge kolone avtomobilov na morje.

SLOVENCİ IN JUGOSLOVANI

Franc Rihtar, VIC.

ODLOČIL SEM SE, DA NAPISEM nekaj o avstralskih Jugoslovanih, oziroma, bolje rečeno, o avstralskih Slovencih. K pisanju me je spodbudil dogodek, ki sem ga doživel pred nekaj dnevi.

Najprej moram omeniti, da v Avstraliji še nisem dolgo, vendar sem takoj opazil, da so mojo narodnost spremenili. Postal sem Jugoslovani in Slovenec nisem več. Dejansko so mi narodnost spremenili že v Italiji, od koder sem prišel v Avstralijo. V Italiji so mi namreč zapisali v potni list, da sem jugoslovanske narodnosti. Tam se proti temu nisem pritožil, ker sem bil vesel, da me niso vrnil v Jugoslavijo. Seveda sem pa imel namen takoj po prihodu v Avstralijo to spremeniti. Toda v Avstraliji sem opazil, da tudi tu uradno poznajo Slovence le kot Jugoslovane. Jaz sem seveda vsakomur, ki me je vprašal po narodnosti, rekel, da sem Slovenec.

Avstralci so bili z odgovorom zadovoljni, kakor tudi učiteljica v šoli, kjer sem se začel učiti angleščino. Nekega dne se je pa to končalo, ker me je učiteljica vprašala neko besedo in mi rekla, naj jo prevedem v češki jezik. Mislila je namreč, da sem prišel iz Češkoslovaške, ker sem ji prej rekel, da sem Slovenec.

Šele sedaj sem ji razložil, da je v Jugoslaviji pet narodov, ki govorijo tri jezike, ter da jugoslovanska narodnost ne obstaja. S tem sem se pa zameril ostalim Jugoslovonom, ki hodijo v isti razred. Zamerala je dosegla vrhunec nekaj dni kasneje, ko mi je učiteljica dala vprašanje, o katerem smo se ravnokar učili. Vprašanje se je glasilo: What's your nationality? In: Where you come from?

Ti dve vprašanji imata v angleščini enak pomen, kakor tudi odgovor, ki so ga dali vsi ostali v šoli — razen mene. Jaz sem namreč odgovoril: I come from Yugoslavia, but I am Slovene. To-le je pa bilo preveč za ostale iz Jugoslavije, zato so me potem napadli z besedami, češ da sem rasist in da sem le Jugoslovani kot oni. Jaz sem jim odgovoril, da sem pač Jugoslovani, ampak samo po državljanstvu, po narodnosti pa Slovenec od rojstva do smrti. Svoje narodnosti ne morem spremeniti.

Če so oni spremenili svojo narodnost in so iz Hrvatov in Srbov postali Jugoslovani, so to storili najbrž, ker jim to ugaja. Ne morejo pa mene prisiliti, da naredim isto, če nočem. Zato mislim, da bi vsak Slovenec moral biti svest si svoje narodnosti in ne dopustiti, da spreminjajo narodnost, kakor hočejo. Saj tako bi slovenski narod izginil v Jugoslaviji in v Avstraliji, ker nas je tu še manj.

Meni se zdi, da je nam tule lažje, kot v domovini, ker mi lahko povemo Avstralcem, da smo Slovenci, medtem ko je precej težje povedati to ostalim Jugoslovonom. V Jugoslaviji bo, če bo šlo tako naprej, kot je sedaj, v Sloveniji kmalu več južnih bratov kot Slovencev. V šoli smo se učili, da je slovenski jezik enakopraven srbohrvatskemu, vendar je to samo na papirju, ker na nobenem jugoslovanskem konzulatu ne govorijo slovensko. Ravno tako je v Sloveniji v vojski poveljevanje v srbohrvaščini. Sedaj že carina na mejah v Sloveniji ne govori več slovensko, prav tako je že z nekaterimi miličniki itd.

Mislim, da bi se morali Slovenci v domovini globoko zamisliti nad vsem tem. Še posebej to velja zato, ker po Titovem odhodu se bodo te razmere še poslabšale. Kot je pričakovati, bo to že v bližnji bodočnosti in bi bilo potrebno se že zdaj pripraviti, kaj bi naredili v takem primeru.

Dolžnost vsakega Slovenca je, pa naj bo doma ali na tujem, da misli na svojo domovino in na svoj narod. Lep pozdrav vsem Slovencem, ki bodo tole brali!

VROČINA V PUŠČI

I. Burnik

*Bodičast plot iz nič mi je vzkipeč čez pot.
Viseč na njem, naprej ne vem
in kamor zbežan se ozrem,
podoživim — decembrsko vročino.*

*Zahrbtno veter žgoč v suh breg pihlja.
Že leto dni ni padla kaplja vode.
Prah v nos, v srce me bode. . .
Zaprem oči: v prividu izpod lipe
se senca mi smehlja. . .*

P. BASIL POROČA

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

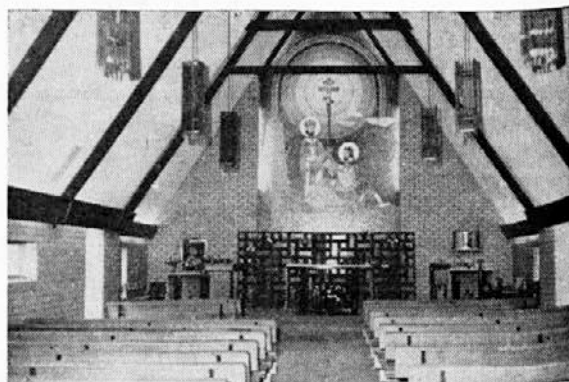
* MESEC SEPTEMBER S SVOJO AKTIVNOSTJO je za nami. Kar addahnili smo se, obenem so nas lepi uspehi brez dvoma navdušili za nadaljnje delo. Prilike so lepe, treba je samo dobre volje, pa je tudi osebnih užitkov pri delu za skupnost dovolj.

* Prijetno domača je bila proslava očetovskega dne po maši prvo septembrsko nedeljo. Nastopili so naši najmlajši iz Slomškovega otroškega vrta ter gojenci slovenske šole. Slišali smo mlade muzikante Andreja Drezgo, Lili Tomažič in Anito Žele. Uršičeve sestrice so nam zapele venček "Nebo žari". Domač je bil pevski prizorček "Moj očka je prišel", v katerem nam je Uršičev oče na svojo harmoniko zaigral nekaj poskočnih. Ljubko sta nastopila v prizorčku "Oče tega ne stori" Aleksandra Janežičeva in Tomažičev Igor. Folklorna skupina pod vodstvom Dragice Setnikarjeve nam je ob spremljavi bratov Pahorjev zaplesala sedem belokranjskih plesov, brata Plesničarja pa sta se zopet postavila s svojim nastopom. — Malo so nas motile dolge pavze med nastopi. A kadar je oder poln drobiža, ko enega postaviš na mesto, pa že drugega ni nikjer, je treba imeti tudi v dvorani malo potrpljenja.

Iskrena zahvala vsem prirediteljem, zlasti oč. sestram, ter vsem nastopajočim. Zahvaliti se moram tudi za dar, ki je bil zame res presenečenje: stojalo za velum, kadilnico in čolnček za kadilo, ki ga je izdelal Ivan Kampuš iz Springvale. Sicer upam, da me naši ministranti ne bodo prevečkrat pustili na cedilu in bi ga moral rabiti pri pobožnostih, cerkva pa ima le novo pridobitev.

Prostovoljni prispevki pri vratih so za vzdrževanje Slomškove šole prinesli \$78.67, nagradno žrebanje je dalo cerkvi \$14.60.

* Na preprost način smo proslavili očetovski dan tudi v Geelongu, po maši 13. septembra. Otro-

ci so zapeli očetom na čast, nato sem prvokrat zavrtel film, kako smo zidali našo melbournsko cerkev. Žal je bil razred preslabo otemnjen in slike niso bile jasne. Nekaj smo pa le videli na tej "krstni predstavi". Film je v teku zidave v barvah posnel Mukavec Jože, traja okrog dvajset minut.

* Zelo lep uspeh je žela veseloigra, "Oh, te zadrege!", ki smo jo videli na našem odru 12. in 13. septembra. Smeha je bilo na koše in lahko je žal vsakemu, ki je zamudil to lepo priliko domačega razvedrila. Igralci pod vodstvom gospe Elke Mesarjeve so se res potrudili, da igra ni pravič zastajala za lanskim odličnim uspehom prireditve "Pri belem konjčku". Kar vsi po vrsti zaslužijo vse priznanje; lepo sta se živela v svojo vlogo Eligij Šerek kot lahkoživec Dominik Piškur ter Janez Albrecht kot njegov prijatelj Lipe Koren. Njuni hudi ženi Urša in Monika — Elka Mesarjeva in Francka Anžinova — sta nas znova in znova spravljali v smeh. Fletna in dobro zaigrana para sta bila Piškurjev sin Franc in Fani ("O ti preklicana žlahta! . . .") — Urbasev Toni in Magda Mesarjeva, ter Korenova na moč zaljubljena Tončka ("Ah, poštna torba in kapa z zlatimi našivi! . . .") ter flegmatični pismonoša Šimen — Beti Gornikova in Šerekov Toni. Dobro se je postavila Rozi Lončarjeva kot Fanina mati, Lokarjeva Polona, pa tudi Darko Hribernik je kaj posrečeno odigral Korenovega hlapca Krišpina. Še obril se ni zadnje dneve pred igro, da je bil bolj naraven. — Tudi oder je bil prijetno domače opremljen, za kar gre zahvala požrtvovalnemu umetniku Francetu Benku, ki vedno rad priskoči na pomoč z barvami in čopiči.

Vsem prirediteljem veseloigre, zlasti režiserki Elki Mesarjevi, iskren Bog plačaj za dolgotrajni trud vaj in vesele urice smeha! Posebna zahvala tudi našemu tiskarju Simonu Špacapanu, ki je — kot vedno doslej — brezplačno tiskal vabila.

Obe predstavi sta z vstopnino prinesli \$343.50. Poleg stroškov za poštino vabil (\$40.00) in izposoditev lasulje (\$5.00) smo za opremo odra porabili \$96.20, a to zadnje je pridobitev odrske opreme tudi za bodoče predstave. Čisti dobiček za cerkveni fond je torej \$202.30 — kar lepa vsota, ki nam bo pomagala urediti kuhinjo v dvorani.

* Prijetno domača je bila proslava desete obletnice Baragovega doma. Vse obletnice doslej smo imeli v obednici hostela, zdaj pa je bivših fantov z družinami že preveč. Sicer pa imamo dvorano, čemu bi se je ne poslužili? V soboto 19. septembra je zaživela kot mravljšče. Ker v dvorani še ni poda, sem si izposodil plesni pod, da so se pari lahko tudi zavrteli ob domačih zvokih našega orkestra "Bled". Tudi Plesničarjeva Marko in Andrej sta jih nekaj urezala, da je bil večer še bolj pester in domač. Kuhinja Baragovega doma s požrtvovalno s. Emo na čelu je poskrbela za polne mize, gospa Marija Samec pa je v dvorani skrbela, da so bili vsi postreženi. Za pestrost večera je poskrbel tudi srečolov z dvanajstimi dobitki in seveda naše tradicionalno "pihanje svečk na torti". Letos je bilo že deset svečk in fantom je zmanjkovalo sape, smeha pa je bilo skoraj za pol ure na pretek. To leto je zmagal bivši Baragovec Alojz Jakša in odnesel knjižno nagrado: Baragov življenjepis.

Med gosti je bil nadškofijski vikar za emigracijo, Father Rafter, iz državnega emigracijskega urada pa je bilo med nami skoraj vse osebe socialnega oddelka s Frankom de Groodom na čelu. Presenetila jih je sproščenost slovenske domače zabave in kmalu so bili sami del vesele družbe.

Članom orkestra "Bled", Plesničarjevema fantoma in vsem, ki ste pomagali, zlasti pa s. Emi s kuhinjo Baragovega doma, iskren Bog plačaj!

Drugo leto pa na svidenje! Enajst svečk bo že! Kdo jih bo upihnil?

* Na "International Variety Show" 20. septembra v Melbourne Town Hallu smo imeli drugo točko sporeda. Med dvanajstimi narodnostmi se je naša skupina kakor vsako leto doslej kar dobro odrezala. Želi smo priznanje gledalcev, pa tudi prireditelj mi je telefoniral ter mi povedal, da so uradni kritiki večera našo točko zelo lepo ocenili. Nastopila je folklorna skupina pod vodstvom Dragice Setnikarjeve s prekmurskimi plesi, Plesničarjeva Marko in Andrej sta zaigrala in zapela, Pahorneva Walter in Gay, ki sta spremljala plese, sta za konec tudi urezala še eno poskočno. Našo skupino sta predstavila gledalcem Miriam in Marko Čeh. Eden kritikov je izjavil, da bolj fletnega para ta večer ni bilo na odru. Tudi mi tako mislimo.

Vsem nastopajočim iskrena zahvala. Vredno je truda, da pokažemo širši melbournski publiki, kdo smo Slovenci.

* Novi cerkveni pod sem menda že zadnjič omenil. Lep je in cerkvi res pristaja. Preproga po sredi pride v kratkem. Naj se na tem mestu iskreno zahvalim Alojzu Kereču, ki je žrtvoval precej večernih uric, da je pritrdil z vijaki vse cerkvene klopi. V kratkem dobijo klopi tablice z imeni darovalcev in komu v spomin so bile kupljene.

* Zdaj pa k našim krstom: 5. septembra so iz West Sunshine prinesli **Jožefa**, sinka **Jožefa Farkaša** in **Rozine** r. **Cigan**, iz Footscraya pa **Dennisa**, novega člana družine **Janeza Majcena** in **Marije** r. **Ratej**. — 6. septembra je bil krščen **Karlo**, sinko **Ivana Sosiča** in **Ide** r. **Di Santo**, **Kew**; iz **Norlane** so h krstu pripeljali **Natašo Karolino**, hčerko **Ferdinanda Požlepa** in **Ivane** r. **Dečman**. — Dva krsta je zapisal tudi 12. september: **Anton David** je razveselil družino **Jožefa Mravljaka** in **Bernadette Kathleen** r. **Miller**, **Moorabbin**; **Rožamarija** je prvorojenka družine **Alojza Grlja** in **Pavline** r. **Maneva**, **Carlton**. — 19. septembra je bil rojen **David Peter**, prvorojenec družine **Petra Krnela** in **Sandre Hervatin**, **Kingsbury**. — Prav tako prvorojenec je **Primož Ben**, ki so ga 20. septembra prinesli iz **Broadmeadowsa**: je novi član družine **Pavla Trčka** in **Silve** r. **Kavčič**. Isti dan je krstna voda obllila **Heleno Magdo**, ki je razveselila družinico **Karla Jakupoviča** in **Pamele Diane** r. **Birchall**, **Ascot Vale**. — V **Adelaidi** so h krstnemu kamnu cerkve **Marijinega oznanjenja** v **Hectorville** 26. septembra prinesli **Davida**. Je prvorojenec družinice **Petra Šajna** in **Silve** r. **Viola**, **Redwood Park**.

* 4. septembra sta si v naši cerkvi za vselej obljubila zvestobo **Marjan Škofic** in **Marie Lise Danielle Frappier**. Ženin je bil rojen v **Ljubljani** in krščen v **Mengšu**, nevesta je iz **Port Louis**, otok **Mauritius**. — 5. septembra sta se srečala pred našim oltarjem **Mirko Cestnik** in **Josipa Brajkovič**. Ženin je bil rojen in krščen v **Trbovljah**, nevesta je iz **Luke**, krščena v **Otočacu**. — Za vselej sta si podala roke tudi **Viktor Matičič** in **Zofija Kukovič**. Ženin je bil rojen v **Martinjaku** in krščen v **Cerknici**, nevesta je doma iz **Miklavža** pri **Mariboru** in krščena v **Hočah**. — 12. septembra je prišel na vrsto medjimurski par: **Dragutin Turk** in **Julijana Novak**. Oba sta rojena v **Peklenici** in krščena v **Vratisincu**. — Isti dan sta izrekla svoj "hočem" tudi **Franc Petelin** in **Marija Jelen**. Ženin je skoraj sosed Baragovega doma, rojen v **Kalce-Naklo** in krščen v **Leskovcu** pri **Krškem**, nevestin rojstni kraj je **Studence**, a krstna župnija **Gornja Ponikva**. — Dve poroki sta bili 19. septembra: **Vlado Gregorič**,

Konec str. 299

BOGASTVO SLOVENSКИH PODVIGOV PO SVETU

(Poslano)

KOT SKORAJ VSAK SLOVENEK je tudi Jurij rad rad prepeval. Ljubezen do pesmi je ohranil tudi, ko je postal duhovnik, dvorni vzgojitelj in pevodja. Slovenec Jurij je ustanovil sloviti dunajski deški zbor (Vienna Boys Choir) in zasedel škofovski prestol na Dunaju. Slovenski učenjaki in pevci na dvoru pa so mu delali družino.

Bosonog koroški fantiček se kar ni mogel odtrgati od knjig in svojih poskusov. S pridnostjo se je prebil skozi šole in postal svetovno znan fizik in rektor dunajske univerze.

Pri očetu pesniku je vzljubil slovensko pesem in glasbo. Kolikokrat je prepeval tisto svojo že ponarodelo: "Šumi, šumi gozd zeleni!" Romal je daleč po svetu in postal dirigent opere in simfoničnega orkestra na Finskem, v deželi tisočerihi jezer.

Med depresijo je v Pennsylvaniji hodil v šolo, pa se mu je sredi zime odtrgal podplat edinih čevljev. Sestra je postrgala zadnji drob in mu kupila nove, da je lahko nadaljeval s študijem. Postal je svetovno znan aerofizik in ravnatelj letalskega inštituta. Ko je končna sloviti izumitelj med preizkušanjem letala našel smrt, se ga je z dolgim prisrčnim uvodnikom spomnil tudi *The Saturday Evening Post*.

Začel je kot najnižji uradnik pri farnem denarnem zavodu, danes pa je predsednik ene največjih bank, a še vedno je zaveden Slovenec, ki veliko žrtvuje za dobro stvar.

Kot otrok se je zelo rad igral z zmaji in gradil modele letal. Kot odrasel mož je postal pionir ameriškega letalstva in ustanovitelj ene prvih tovarn letal v Ameriki. Njegov propeler še vedno hrani v muzeju v Washingtonu. Slovenec je.

Ko je hodil v šolo v Collinwoodu, so ga otroci radi dražili zaradi njegovega slovenskega imena. Sramežljivi fantiček se jim je končno umaknil, se s pridnostjo prebil skozi šole in postal mednarodno priznan strokovnjak na področju metalurgije in voditelj prve ameriške vladne znanstvene delegacije v Rusijo. Slovenski profesor, izumitelj in industrialec iz Collinwooda, se še vedno živo zanima za Slovence.

Ko je bil majhen fantek, mu je očetov prijatelj arhitekt Viktor iz Argentine prinesel igračko, da je postavljala "nebotičnike". Prijatelj Viktor si je priboril prva mesta v arhitekturi v Argentini, poleg tega pa je tudi odlični slikar in pred dnevi mi je poslal svojo tretjo knjigo v španščini, čudovito lep življenjepis slovenskega znanstvenika Benigarja. Otrok, ki je dobil igračko, pa je postal graditelj resničnih mogočnih nebotičnikov in palač, soprejemnik najvišjega ameriškega arhitektskega priznanja in glavni graditelj L'Enfant Plaze v Washingtonu, ki so jo kritiki označili kot "zmagoslavje arhitekture".

Večkrat je pomagal očetu v mesnici, toda vedno so ga mikale tudi knjige. Postal je zdravnik in profesor, mornariški kapitan in poveljnik plavajoče bolnišnice U.S.S. Reposte, pa tudi zdravnik predsednika Kennedyja in takratnega podpredsednika Johnsona v Beli hiši. "Seveda še čitam slovensko," mi je odgovoril in dodal: "Reci mi samo Rudi!"

Odšel je po svetu brez cvenka in od začetka se je preživljal s pomivanjem posode. Toda včasih so se slovenski bratci le zbrali v francoski gostilni in prepevali slovenske pesmi. Nekoč je francoski dirigent slišal njegov krasen bas in ga povabil, naj pride nastopat z njegovim orkestrom. Emil, ki prej nikdar ni bil poklicni pevec, ima zdaj svoj orkester v svoji restavraciji v Parizu, kjer pogosto zapoje tudi kako slovensko pesem. Vodilna tvrdka Decca je posnela njegovo petje na plošče in začela so prihajati tudi vabila vodilnih televizijskih družb. Doslej je Emil nastopal v Franciji, Angliji, na Nizozemskem in Švedskem, v Švici, Italiji in dvakrat tudi v New Yorku. Kadar boste v Parizu, obiščite ga na naslovu: L'auberg yougoslave, 27, rue d'Enghien, Paris 10.

Ko je eden naših najbolj marljivih sodelavcev v Clevelandu Mr. Jacob Strekal pripeljal Drenikove na obisk, so s sabo prinesli tudi zaboj zlahtnega slovenskega vinčka. Pri tej kapljici smo se nekaj dni pozneje pobratili tudi z ing. Kisovcem, slovenskim izumiteljem rotafix letala, ki je eden vodilnih strokovnjakov Boeing tvrdke. Ing. Kisovec je z zanimanjem pregledal naše gradivo o drugih slovenskih strokovnjakih v letalstvu in vesoljstvu.

Siromašen je prišel v Avstralijo in se zaril v snovanje in delo. Danes stojijo njegove tovarne v Avstraliji, na Filipinskem otočju, v Venezueli in drugje. Podjetni tovarnar Dušan tudi večkrat zastopa Avstralijo kot član njenih trgovskih delegacij.

Ker ni imel denarja za vozni listek, se je na črno vozil s tovarnim vlakom. Danes je ravnatelj ene največjih tovarnih lepenke v Argentini, vozi pa se legalno z letali po vsem svetu in dostikrat predava o novih metodah v svoji industrijski stroki. Ostal je preprost in zaveden Slovenec.

S pridnostjo se je prebijal skozi šole doma in na tujem, postal je profesor in ravnatelj raziskovalnih inštitutov v Ljubljani, v Monakovem in v Ameriki, pa tudi svetovno znan strokovnjak na področju makromolekularne kemije, pisec nad 200 znanstvenih razprav in eden najbolj iskanih predavateljev po vsem svetu. Vkljub stiski za čas dr. Peterlin vsakemu angleškemu pismu, ki ga pripravi tajnica, tudi sam doda še kako prijazno vrstico v slovenščini.

Svoje pismo je začel pisati v Buenos Airesu, nadaljeval ga je v Limi, kjer je dirigiral, končal in odposlal pa iz Lincoln Centra v New Yorku. Med drugim piše: "Vaše publikacije bodo zelo dvignile slovenski ugled po svetu in narodno zavest v naši mladini. Morda je to nevhvaležno delo, je pa zato tem bolj potrebno."

Začel je operirati v stari zapuščeni hiši, danes pa ima za sabo že nad 33.000 operacij in delo se razvija v novi moderni bolnici z nad 300 posteljami, blizu katere stoji še velika moderna šola za bolničarke. Misijonski zdravnik na Formozi, dr. Janez Janež, noče za vse svoje delo sprejeti niti dolarja plačila. Skromni zdravnik, čigar delo najbrž presega uspehe svetovno znanega zdravnika Schweitzerja, je dobil formosko nagrado "dobrega človeka", s katero so pozneje počastili tudi misijonarja Rebola iz Clevelanda.

"Čitala sem, da zbirate gradivo o Slovencih, ki so po svetu kaj pomembnega dosegli," mi je pisala slovenska ženica iz Pennsylvanije. "Prilagam Vam časopisni izrezek o mojem sinu Štefanu, če bi mogoče tudi spadal v Vaše knjige." Z veseljem smo raziskovali dalje in ugotovili, da je Štefan predsednik ameriške korporacije in skupaj z bratom vodi tvrdko, ki je v prejšnjem letu dobila ameriško nagrado kot ena tistih sto ameriških tvrdk, ki so v tem času doprinesle največji delež k znanstvenemu in industrijskemu napredku Amerike. Ali bi kdo sploh kdaj vedel, da je Štefan

slovenskega rodu, če bi bili čakali le še nekaj let, ko bi njegova dobra mamica več ne mogla čitati slovenskih listov in napisati tistega nadvse dragoce-nega pisemca?

x x x

To so le majhni drobci iz našega bogatega gradiva o podvigih Slovencev po svetu.

Čeprav v člankih zaradi pomanjkanja prostora in časa navadno navajamo le nekatere najbolj izrazite osebnosti, bodo v naših tozadevnih knjigah vsaj na kratko omenjeni tudi vsi drugi znani primeri nadpovprečnega slovenskega uveljavljanja v svetu.

Ogromno takega in podobnega gradiva že imamo, zavedamo pa se, da so povsod tudi še vrzeli. Te vrzeli bomo skušali mašiti še do konca tega leta, potem pa se bomo vrgli na rokopis prve obsežne angleške izdaje. Torej: do konca decembra je še čas za prvo izdajo. Vsem drugim se še vedno toplo priporočamo za naslove, napotke in gradivo. Za vsako pomoč se bomo vsakemu imenoma zahvalili tudi v knjigah, najpridnejše pa uvrstili med "contributors" že na naslovni strani. Toda čas za prvo izdajo se hitro izteka, zato prosimo: POHITITE! Naslove, napotke in gradivo pošiljajte na naslov:

Dr. Edi Gobec

Department of Sociology
Kent State University
Kent, Ohio 44240 USA.

SLAVČKI

Srečko Kosovel

*Slavčki pojo
v senci grmovja
sredi doline;
sam grem po polju
ob uri tišine.*

*V rosi bleste
gora, polje,
srebrni kristali. . .
In v moje mirno srce
se mesec zrcali.*

Izpod Triglava

PRI KRSKEM OB SAVI je v načrtu atomska elektrarna, ki naj jo gradita skupno slovenska in hrvatska republika. Zaradi krepkega industrijskega razvoja obe republiki potrebujeata več in več električne sile. Vodnih električnih central skoraj ne morejo več graditi, ker primernih krajev zmanjkuje, drugod bi pa s takimi gradbami preveč neusmiljeno razdrli naravne lepote kraja. Zato so se odločili rajši za gradbo atomske elektrarne, o kateri upajo, da bo svojo nalogo odlični izpolnjevala.

O **"SEDMI REPUBLIKI"** dosti živo razpravljajo v ljubljanskem tisku in na raznih uradnih ter pol-uradnih sestankih. "Sedma republika" pomeni izseljence in sezonske delavce iz Jugoslavije v tujini. Ugotavljajo, da "sedma republika" številčno stalno narašča in je že presegla število prebivalcev Črne gore, kmalu bo pa dosegla tudi Slovenijo in Makedonijo. Kritizirajo postopke domačih oblasti s člani sedme republike. Med drugimi je pisal nekdo v DELU: Naša skupnost se zanima za te ljudi le tedaj, kadar se pojavljajo kot vlagatelji hranilnih vlog v tujih valutah.

"PRIMORSKA RAZSTAVLJA" je bilo ime nekakšnemu velesejmu, ki so ga letos prvič priredili v Kopru. Razstavljeni so bili zelo različni izdelki slovenskega obrtništva in industrije s Primorskega. V osmih dneh sejma ga je obiskala nad 50.000 ljudi, med njimi veliko tujcev. Domala vse blago je je šlo v prodaj, pa tudi naročil za poznejšo dobavo izbranega blaga ni bilo malo. Prireditelji so bili prav zadovoljni in bodo verjetno to ponavljali v naslednjih letih.

PO PREKMURSKIH NJIVAH je letos ob žetvi brnelo nad sto kombajnov, ki so nadomestovali srpe in še marsikaj. Samo v občini Murske Sobote je 30 kmetov, ki imajo lastne kombajne. Pridelek pšenice je bil letos nakaj slabši od prejšnjega leta, vendar še kar zadovoljiv. — Murska Sobota je sklenila zgraditi centralni vodovod za vse mesto in tudi za nekatere bližnje vasi. Doslej takega vodovoda mesto ni imelo. Gradba bo trajala pet let in bo stala 18 milijonov din. Vodo bodo napeljali v mestni vodovod iz območij črnih meja.

V **KAMNIKU NA GORENJSKEM** so sklenili postaviti spomenik generalu Maistru, ki se je rodil v tem mestu. Pripravljalni odbor sestavljajo deloma domačini, deloma Mariborčani. Maister je bil slovenski pesnik, bil pa je tudi rešitelj slovenskega ozemlja okoli Maribora. Spomenik velikemu možu naj bi se postavil že v oktobru za 50letnico koroškega plebiscita, zdi se pa, da se bo namera precej zakasnila.

V **MARIBOR NA SLOMŠKOV GROB** v baziliki Matere Milosti je priromal nemški župan iz mesta Ellwangen. To je tisti kraj, kjer je bil zaprt in mučen pred 11 sto leti sv. Metod. Županovo romanje je bilo del zadostilne pobožnosti za tedanje grdo ravnanje nemških škofov. Županu iz Ellwangna so priredili lep sprejem in uradno ga je pozdravil pomožni škof dr. Grmič. Župan si je nato tudi ogledal kraje po Slovenskih goricah in okolici, ki so nekdanj spadal pod nadškofijo sv. Metoda.

NA **BREZJAH PRI MARIJI POMAGAJ** so priredili posebno romanje starih ljudi iz obširne kranjske dekanije. Romanje so organizirali dušni pastirji skupno s svojimi verniki. Veliko večino starcev in stark so pripeljali na Brezje sorodniki in sosedje s privatnimi vozili. Cerkev so kar napolnili, toliko se jih je zbralo. Govoril jim je ljubljanski pomožni škof dr. Lenič in jim tudi maševal. Obenem s škofom so somaševali zlatomašniki — torej spet starci — in teh je bilo pet.

IZ **ILIRSKE BISTRICE** je bila skupina romarjev posebej sprejeta pri papežu pod vodstvom župnika Viktorja Berceta. Papež je dobro vedel, od kod so, in jih je zelo pohvalil. Tako poroča Katoliški glas iz Gorice. Sprejem je bil 10. junija letos. Morda se je papež takrat odločil, da pride v Avstralijo. Želi vrniti obisk Bistričanom, ki jih je v Avstraliji menda več ko doma. Če je tako, postavite se, Bistričani, in sprejmite naše čestitke!

V **ŽUPNIJI BUDANJE NA VIPAVSKEM** je list DRUŽINA napravil anketo z različnimi vprašanji, ki je nanje odgovorilo 23 moških in žensk. Večina vprašanj se je nanašala na verske zsdeve, eno vprašanje je pa bilo: Katere napake bi morali Slovenci najbolj odpravljati? — Skoraj vsi so med drugimi napakami navedli grde kletvine, ki jih Slovenci vpletajo v svoje pogovore, zlasti one, ki so si jih izposodili od Lahov. Vsi anketiranci so dali svoje ime, poklic, starost in celo slike.

CERKNIŠKO JEZERO je letos proti pričakovanju domala usahnilo, le ponekod je voda bila še na svojem mestu, ko je šlo to poročilo v svet. Koder je jezero usahnilo, so bile ribe seveda v smrtni nevarnosti. Cerkniški ribiči so jih veliko rešili, zlasti ščuke in krape. Velike ribe so prepeljavali v predele jezera, kjer je voda še stala. Mladi zarod rib so pa prodali na Vrhniko, kjer imajo posebno ribogojnico.

V **SAVINJSKI DOLINI** so 7. avgusta začeli obirati hmelj. Letina se je zelo dobro obnesla. Hmelj obirajo deloma s stroji, deloma z rokami. Kmetijski kombinat v Žalcu ima 25 obiralnih strojev, poedini posestniki hmeljskih nasadov si povečini najamejo človeške obiralce. Ker je teh treba zelo veliko, baje na tisoče, jih zlepa ni dovolj. Letos so prišli od daleč, celo iz Prekmurja, vendar njih število ni zadostovalo.

BAZOVIŠKE ŽRTVE izpred 40 let so počastili Slovenci s Primorskega ob spomeniku v Bazovici. Takrat so padli pod fašističnimi streli veliki slovenski rodoljubi: Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič. K počastitvi so se zbrali mnogi zastopniki kulturnih in političnih ustanov Slovencev na Goriškem in Tržaškem. Nastopili so govorniki, recitatorji, pevski zbori. Navzočen je bil tudi ljubljanski pomožni škof dr. Lenič, ki je opravil v ondetni cerkvi službo božjo.

TIPKA

(s str. 295)

doma iz Cerovelj V Istri, je dobil za življenjsko družico **Djurdjico Belac** iz Zagreba. **Andrej Rob** je podal roko **Veroniki Radiković**. Oba sta doma iz Murskega Središča.

* Letos pade prva nedelja v novembru ravno na prvi dan meseca, bomo tudi letos poromali na naše pokopališče v Keilor in na skupnih grobovih pomolili za vse naše pokojne tukaj in doma. Nato bomo nadaljevali pot proti Sunburyju, kjer se bomo udeležili tradicionalne procesije v čast Evharističnemu Kralju. Zlasti bi prosil, da nobena narodna noša ne ostane doma. Tudi to leto bomo imeli avtobus, ki bo odšel izpred naše cerkve kmalu po deseti maši.

Težko mi je, ko tudi letos še ni obnovljenega spomenika Slovenke pod križem. Pred nekaj leti nam je bil ukraden in razbit ter prodan za težo brona. Kot sem že poročal, je spomenikov livar lani nenadoma umrl, njegovi nasledniki pa niso zmožni ponovnega vlijanja. Doslej sem zaman iskal livarno, ki bi po zmerni ceni in dobro vlila nov kip za naše skupne grobove. Kjer sem doslej potrkal, je odgovor negativen ali pa cena tako visoka, da

"KLADIVO" JE IME NOVEMU LISTU, ki so ga začeli izdajati revolucionarno razpoloženi visokošolci iz slovenske Koroške na Dunaju. Poprej so izdajali nekak zbornik z imenom **MLADJE**, zdaj so menda že toliko dorasli, da kaj "mladega" ni več zanje. Nastopajo s "Kladivom" in z njim skušajo razbiti domala vse, kar je njihovim rojakom v domovini domače in sveto. Težko si je misliti, kaj prav za prav hočejo.

PRI PRESERJU NA BARJU se je 21. avgusta iztiril brzovlak Trst-Zagreb pri 100 km brzine. Brzec se je zaletel v tovorni vlak, ki je stal na tiru, in posledice so bile strašne. Bili sta dve smrtni žrtvi, vsaj deset potnikov pa hudo ranjenih. Materialnih poškodb je bilo toliko, da so morali progo za nekaj časa zapreti, promet med Zagrebom in Trstom je začasno stekel preko Nove Gorice in Reke.

V **PREKMURJU JE NARASLA MURA** preplavila okoli 3.000 hektarjev plodne zemlje. Ocene škode segajo do visoke vsote 20 milijonov din. Seveda je podobno oškodovan tudi desni breg. Mnogi valijo krivdo za take poplave na republiško vlado, ki premalo skrbi za regulacijo vodnih strug, čeprav izkušnje preteklih let ostro nakazujejo, kje bi bilo nujno potrebno regulacije čim najhitreje izvesti.

se je ustrašim. Bomo videli, če bo drugo leto več sreče.

* Gotovo Vas zanima, kako napreduje naša nabi-ralna akcija za kupljeno zemljo v Adelaidi. V prvih dveh mesecih smo nabrali \$672.00, odzvalo pa se je s svojim prispevkom 55 družin. Tudi za Adelaido velja, kar je veljalo za Melbourne: zrno do zrna — pogača. . . Samo Bog daj, da bi se adeleidski Slovenci zavedeli, kaj bo pomenilo iz-seljenski skupnosti versko središče.

* Naše nogometno moštvo "**Kew-Slovene**" 4. oktobra odigra svojo zadnjo igro in konča svojo prvo sezono. Kljub nekaterim porazom so se fantje za prvo leto kar dobro odrezali. Prihodnjič bom verjetno že lahko poročal, katero mesto svoje sku-pine (Central Division) so dosegli. Kot je podobno, bodo na četrtem ali celo tretjem mestu — zavisi od nedeljske igre. Ni slabo, če pomislimo, da dru-ga moštva že več let igrajo, za naše fante, zbrane iz vseh vetrov, pa je to prvo leto skupnega igranja. * Rožnovensko pobožnost bomo imeli v naši cerkvi na petke 16. 23. in 30. oktobra. — Na prvi petek v novembru (6.nov.) bo kakor navadno večerna maša s pobožnostjo v čast Srcu Jezusovemu. Vse-lej ob pol osmih zvečer. Vabljeni!

OTOK BLEŠKI – NEKDAJ IN SEDAJ

Iz poročil

IZ ZGODOVINE OTOKA trdijo izvedenci, da je bil kolikor toliko naseljen že v prazgodovinski dobi, kakih 500 do 800 let pred Kristusom. To se dá razbrati iz starih izkopanin. Iz rimskim časov so sledi na otoku zelo skromne, nič gotovega na povedo. Ko so pa v šestem stoletju po Kristusu prišli v deželo naši slovenski predniki, je otok nastopil svojo nedvomno zgodovino. Naselili so se okoli jezera in tudi na otoku samem, neizpodbitne sledi pričajo o tem.

Zelo verjetno dr. France Prešeren ni le iz gole domišljije postavil v Krstu pri Savici na otok svetišča boginje Žive in njene svečenice, lepe Bogomile. Lahko je to zgodovina. Prešeren pravi otoku tudi "osredek." Črtomirju pravi:

"ko te vodila ni le stara vera
tja na osredek Blejskega jezera."

V poznejši dobi, nekako med 8. in 11. stoletjem, so imeli naši predniki na otoku pokopališče. To so ugotovile arheološke preiskave, ki so izkopalale številna okostja naših prednikov. Ta doba vsaj deloma spada še v čase, ko so bili naši predniki pogani.

Iz časov, ko se je širilo med Slovenci krščanstvo, je vedno več dokazov za naseljenost otoka, oziroma za stavbe na njem. Vsaj skromna cerkev je stala na otoku že zgodaj, verjetno ob koncu 8. stoletja, gotovo pa v začetku devetega, torej kmalu po letu 800. To so sledovi krščanstva, ki so ga

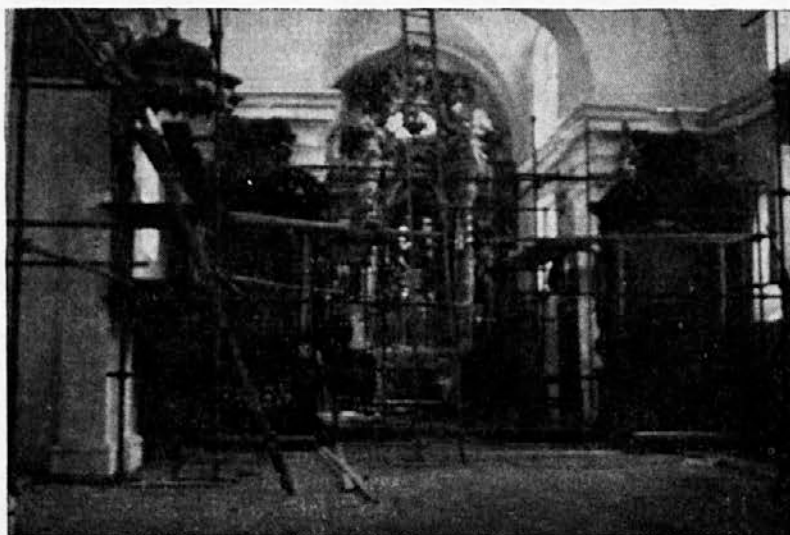
misijonarji iz Ogleja širili pod patriarhom sv. Pavlinom.

V nekoliko poznejših letih so prevzeli oblast nad Bledom škofje iz Briksena na Nemškem. Na Otoku so dali postaviti večjo cerkev v romanskem slogu s tremi ladjami. To ni nikjer zapisano, izkopanine pričajo. Ob koncu srednjega veka so to cerkev podrli in zgradili novo v gotskem slogu, vendar so nekaj stare stavbe porabili za novo. Dodali so ji na samem stoječ zvonik. Še nekaj pozneje tudi s to cerkvijo niso bili več zadovoljni. Na njenem mestu so postavili, ne čisto brez uporabe prejšnje, novo v tedaj modernem slogu, ki ima ime barok. Ta cerkev stoji še danes, dobila je pa v teku stoletij nekaj dodatkov in drugih sprememb.

Današnja ureditev otoka.

Nekaj let sem se dogajajo na otoku velike spremembe. Ves "osredek" ima biti razdeljen v dva dela: spomeniški in gostinski del. Otok bo namenjen turizmu in kulturnemu študiju.

Otok bo v celosti ostal tak kot je, zlasti cerkev sama z zvonikom vred. Cerkev ima biti napol muzej, napol "hiša božja." Muzej bo prav za prav pod cerkvijo, bolje rečeno: v cerkvenih tleh. V tlaku bodo namreč vdelana steklena okna, skozi katera bo mogoče videti stare cerkvene temelje in grobove. Tudi orgle so znamenita starina, njih notranjščina je iz leta 1641.

Cerkev na otoku v popravilu

Zvonik ostane nedotaknjen. Enako zvonovi, ki so prav tako iz davnine. Drugod so zvonove pobirale vojske in jih topile v topove, otoškim so prizanašale. Verjetno zato, ker jih ni bilo lahko prepeljavati čez jezero. Zvonik bo zdaj dostopen turistom in vsem obiskovalcem otoka. Poleg zvonov si bodo lahko od blizu ogledali tudi delovanje zelo stare cerkvene ure. Tudi to je zanimivost svoje vrste.

V gostinski del bo pritegnjena nekdanja proštija, poznejša gostilna, med njo in cerkvijo pa dobi gostinski del še nekaj novih zgradb. Proštija je zgrajena v baročnem slogu in bo taka ostala. Novi objekt poleg nje se zdi potreben le za večje obiske turistov in bo tedaj odprt za postrežbo lačnim in žejnim.

SVEŽE JABOLKO

Kaj nam nudi sveže jabolko? Vitamine, rudinske snovi, sadne kisline kot vsako drugo sadje. Vrh tega pa ima še nekatere druge lastnosti. Použito z lupino vred nudi telesu več joda, kot če ga olupimo. Tako uživanje jabolka pa je priporočljivo le ljudem z zdravim želodcem.

Jabolka imajo nadalje lastnost, da razstrupljajo razne škodljive snovi, ki se nabirajo v organizmu, zato jih priporočajo posebno ljudem, ki pri poklicem delu veliko sede. Redno uživanje jabolka preprečuje zobni kamen. Jabolko pred kosilom vzbudi prebavne organe k živahnemu delovanju zvečer pa prinese mnogim ljudem mirno spanje.

Naribana jabolka često odredi zdravnik odraslim in otrokom kot učinkovito domače sredstvo pri driskah. Toda to kašo moramo použiti šele potem, ko je nekoliko porumenela. Druge jedi so tisti dan, ko se zdravimo z naribanimi jabolki, prepovedane.

Jabolčni sok ugodno vpliva pri boleznih ledvic, mehurja, srca, nerove, pri slabokrvosti, kožnih boleznih, gihtu, revmi. Čaj iz jabolčnih lupin je domače sredstvo proti kašlju.

Važno je nadalje da se vitamini v jabolkih pri kuhanju v veliki meri ohranijo, le količina vitamina C pade na polovico. Jabolka nas v prvi vrsti oskrbujejo z vitaminom A, nato z vitaminom B1, nazadnje z vitaminom C, ki ga vsebujejo najmanj.

NEKAJ O SONČENJU

PRETIRANO SONČENJE v prvih dneh utegne škoditi zdravju in seveda tudi koži. Vse polno gubic se bo pojavilo, ki bodo izginile le sčasoma. Zato je pametneje, da se vsaj v prvih dneh držimo navodil. Čim svetlejši polti smo po naravi, previdnejši moramo biti. Prvi dan se bomo sončili le pol ure, drugi dan uro in nato šele lahko znatneje izpostavimo soncu kožo.

Jutranje sonce nas hitreje potemni kot sonce po tretji uri. Tisti ljudje, ki imajo normalno mastno kožo, so v dosti manjši nevarnosti, da bi dobili opekline ali tako imenovano usnjeno kožo, kot tisti z izrazito suho kožo.

Kakor je rjava barva privlačna, pa premočna barva postara. Zato se bomo izogibali, da bi preveč zagoreli v obraz. Zelo občutljivim rdeče laskam in svetlolaskam s svetlo poltjo sonce utegne pošteno škodovati. Tudi pod krošnjami dreves vas bodo poiskali ultravioletni žarki in boste prav tako dobile barvo.

Kaj če smo pretiravali in si opekli kožo?

Ne bomo uporabljali mila, naredili si bomo masko iz sladke smetane in skute ter si umili kožo z mlekom. Pri hujših poškodbah se zviša temperatura in bolnik ima vrtoglavico. Stvar je že resnejša, oseba mora mirovati, najbolje je, da se uleže v posteljo.

Koristneje kot celodnevno ležanje na plaži je igranje z žogo. Zelo nevarno je, da bi zaspali na soncu. Med spanjem se poslabša krvni obtok in pulz. Tako dobimo lahko prave kožne opekline, ki se kljub kozmetični negi le s težavo odstranijo. Čim počasneje si boste pridobivali rjavo barvo, tem dlje boste lepo medeno barvo obdržali.

Brez dobrih očal, ki zaščitijo pred ultravioletnimi žarki, ne berite na plaži! Navadna cenejša očala sicer res "potemni" svetlobo niso pa za oči prav nobena zaščita.

Ne čistite si obraza z milom ali alkoholno čistilno vodo, če imate od sonca rdečo kožo. Uporabljajte le čistilne kreme ali mleko! Poleti ne uporabljajte težkih parfumov, prav tako se ne mažite s kolonjsko vodo, preden greste na sončenje. Utegnete dobiti grde temne madeže.

Nikar ne ležite v mokrih kopalnih oblekah; za vsako žensko je nujno, da ima vsaj dve kopalni obleki.

Na vzhod z ladjo "MARCO POLO"

Iz dnevnika — Tomaž Možina

Na morju, 7. avgusta, 1970

HONGKONG nas je sprejel v svoje slokovito pristanišče v lepem poletnem jutru. Vse naokoli je zeleno gričevje, ki se tu in tam vzpenja v nekaj gori podobnega. Ob vznožjih so nebotičniki, hoteli in pa hiše. Vile za plemenitejši meščane je videti bolj navkreber.

V tej lukii, ki spominja na kakšno gorsko jezero, je ladij vseh vrst, starosti, velikosti in barv. Vse navzkriž plujejo parniki, sampane, jarnice, čolni in še kaj. Biti morajo večji — nihče se ne zaleti.

Ta živahna, eksotična britanska kolonija, oddaljena kakšnih 4.500 morskih milj od Sydneya, ni tako majhna, kot si ponavadi predstavljamo. Meri skoraj 400 kvadratnih milj in ima več kot 4 milijone prebivalcev. Sestoji iz otoka Hongkong z glavnim mestom Victorijo, tkz. "Severnimi ozemlji" na azijski celini, kjer leži mesto Kowloon, in iz nekaj sto večjih ter manjših otokov.

V mestu, bodisi na viktorijski ali kowloonski strani, je pravi živ-zav: še prav, da je preliv med njimi. Večina ljudi — 99% — je Kitajcev. Ti govorijo dobro angleško; je pač uradni jezik.

Na glavnih cestah, na stranskih ulicah, kot v zatohlih gaseh, se prerivajo trume ljudi. Med njimi dekleta, ki to sicer bolj postavne kot Japonke, ne pa tako pristrčne. Trgovine, bari, trgovine . . . so vse povsod. Ena bolj privlačna, druga spet bolj kričeca. Imel sem čas, bil sem spočit in še radoveden. Mahnil sem jo mednje z navdušenjem. Prodajajo čudne in čudovite stvari z vsega sveta — saj pa je Hongkong pristan, prost carine. Cene so razmeroma nizke, obenem se še pogajaš; povsod mi je bilo to barantanje in prav zabaval sem se. Zvečer in vso noč se kojpada kupčija vsake vrste nadaljuje.

Naslednji dan sem jo mahnil po Severnih ozemljih. Tod se človek sreča s pristnim kitajskim življenjem in kulturo, staro tri in več tisočletij: riževa polja, račje farme, ograjene vasi, bleščeči templji — celo starodavni vodni mlin. Toliko je videti, da se utegne zlomiti foto aparat! Stopil sem do Lok Ma Chau, na sami "bambusovi" meji z rdečo Kitajsko. Bila je nedelja, toda na oni strani so kmetje, mogoče poljski delavci, v velikih pisanih pokrivalih pridno delali na poljih. V daljavi za reko je bilo videti nekaj naselij iz blata in nekaj novih iz opeke; mnogo bližje pa so stali stražni stolpi.

Ulični prizor v Hongkongu

Predno sem se vrnil utrujen, toda zadovoljen, na "Marco Polo", sem si ogledal še ribiško naselbino Aberdeen, na južnem koncu otoka Hongkong, ki je prava posebnost. Ribiči in njihove družine živijo na barkah — junks, katere so jim domovi vse življenje; saj sploh ne stopijo na kopno.

MACAO

Ker sem že v tem delu svete, sem si dejal, naj se poskusim malo v portugalsčini. Odpeljal sem se zatorej neki dan iz Hongkonga z hydrofoil-om v 60 milj oddaljeno portugalsko kolonijo Macao. V poldrugi uri smo bili že tam. Toda kaj — vize nisem imel in oblastniki se niso dali ugnati. Z nekaj ameriškiimi dolarji in pregovarjanjem sem jo končno le dobil.

Macao so ustanovili portugalski morjeplovci na delti reke Hungshui, kakšnih sto milj južno od Cantona, že leta 1513. Danes živi na tem malem polotoku blizu 200.000 ljudi, povečini kitajskega porekla. Prvi vtis je bil, da sem spet v Sredozemlju. Iste cerkve, hiše, polkna, ozke ulice, mačke in še kaj.

Gospodarsko je Macao zaostal in je zanamarjen v primerjavi z Hongkongom. Kljub temu, da so vse naokoli obkroženi z rdečo Kitajsko, je prebivalstvo dokaj sproščeno — kaj pa jim pre-

ostane drugega. Njihov vpliv je tako ali tako že vsestranski. Trgovine imajo v glavnem kitajsko blago; in res, pil sem njihovo dokaj okusno pivo iz Tsingtao. Kot Hongkong, tako nudi to mesto Kitajski izhod za zunanjo trgovino in s tem dragoceni devizni priliv.

Opogumil sem se in stopil na pomol prav blizu do njihove rečne ladje, ki pluje navzgor do Cantona. Bil sem edini belec. Srepa in prav sovražno so me pomerili; ha, zares ne bi pomagalo, četudi bi bil Amerikanec ali celo Rus.

Šel sem tudi v slavno plavajočo igralnico — casino. Nekaj sem res dobil, pa potem zopet vse izgubil.

Vodič, neki Kitajec-domačin, po imenu Leonardo, me je popeljal, da si ogledam zgodovinske in druge posebnosti tega kraja. Prav zabaven možakar je bil; zahvalil sem se mu s "toče" in poslovil z "džoj gin".

MANILA

Ustavili smo se za par dni v prestolnici Filipinov. Vreme se je držalo bolj kislno in obenem je bilo še soparno, kar je tod, v tem tropičnem predelu, nekaj navadnega.

Mesto samo ima lepe parke in imenitne hotele, drugače pa ni nič kaj posebnega. Vtis sem imel, da je zanemarjeno. Sledov revščine ni bilo mogoče spregledati. Po ulicah se sprehajajo množice ljudi in kaže, da ne vedo kaj bi. Mnogo je brezposelnih, kar se bere na njihovih licih. Manila je nevarno mesto zaradi kriminalcev in drugih pordnežev. Banke, trgovine — vse si najamejo privatne stražnike z brzostrelkami. Ravno tedaj so bile v mestu politične demonstracije proti bogatim veleposestnikom, ki imajo tudi vso oblast v rokah. Vzdušje je nevarno in diši po smodniku.

Toda Filipini niso samo Manila, v zaledju te zadušne prestolnice in še na drugih 4.000 otokih živi razmeroma sproščeno še ostalih 30 milijonov prebivalcev. Filipinci so nasplošno čedni in prijazni. Radi pojejo in se vesele.

Magellan je odkril to otočje leta 1521 in ga imenoval po svojemu španskemu kralju. Domačini, muslimani ali pogani, ga niso hoteli sprejeti. Čakali so na priliko in ga umorili v Mactanu, blizu Cebu otoka. Kljub temu so deželo Španci že leta 1565 popolnoma podjarmili. To gospostvo je trajalo vse do 1898, ko so jih zamenjali Amerikanci. Šele po drugi svetovni vojni so Filipini postali samostojna država.

Razvidno je, da so šege, običaji, nošnja itd. močno podobne španskim. Ravnotako je katoliča-

nov več kot 90%. S starejšimi ljudmi sem se utegnil pogovoriti v španščini, čeprav ti govorijo poleg svojega tagalog jezika, odlično angleščino. Pobarali so me glede avstralske "bele politike". Zagovarjal sem se, resnici na ljubo, z očitno zadrego.

Kajpada, tudi Filipini so za samca paradiž. Mešanica tihomorskega in španskega rodu je zares lepa in privlačna; na njihovih dekletih je to še bolj razvidno.

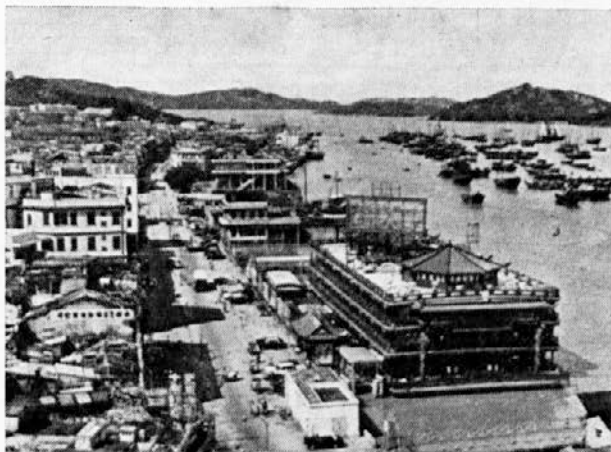
Srečal sem se v Manili z dvema svetovnima popotnikoma: Jack in Pierre. Prvi je industrijalec iz New Yorka, drugi inženir iz Pariza. Zapeljali smo se v notranjost glavnega otoka Luzon skozi plantaže kokosovih palm, rižnih teras in naselij iz slamatih koč. Na poljih so kmetje sadili riž ali pa orali z vodnim bufalom. Pokukalo je sonce — pričaralo nam je pravi pejzaž.

V mestecu Las Pinas smo se v katoliški cerkvi čudili velikim bambusovim orglam. Napravil jih je neki belgijski misijonar leta 1821. Kljub starosti so orgle v dobrem stanju in odlično donijo.

Povzpeli smo se v Tagaytay gorovje in tod občudovali nepopisno lepo Taal jezero. Sredi njega je bruhajoč ognjenik in posrečeno — eno njegovih žrel je postalo jezerce; v tem jezercu pa spet otočec.

Škoda! Čim sem začel spoznavati in ceniti to zanimivo deželo nasprotij, že se bom moral ločiti.

Čez dober teden bomo pripluli nazaj v Sydney.

Igralnica v Macao.

Na drugi strani reke je že Kitajska

POGLED NAZAJ NA EVANGELIJE

V "MISLIH" preteklega meseca smo zaključili počasno branje in razlago štirih evangelijev: Mateja, Marka, Luka in Janeza. Nismo jih imeli pred seboj zapovrstjo in posamič, strnili smo jih v en sam evangelij, kar prav za prav tudi so. Šlo nam je za to, da se kar mogoče točno seznanimo z Jezusovim življenjem, delom in naukom, oziroma da ponovimo, če smo kaj pozabili. Štirje evangelisti o vsem pišejo precej enako, vendar vsak nekoliko po svoje. Nekateri so tudi marsikaj izpustili, kar so drugi povedali in morda posebej poudarili. Mi smo napravili iz vseh štirih pripovedovanj eno samo celoto in dadali nekaj razlage. Seveda ta način "obdelovanja" evangelijev ni bila naša iznajdba, sledili smo le priznanim poznavalcem evangelijev, ki so že davno našemu zgledu podobno strnili vse štiri evangelije v eno celoto.

V prihodnjem letniku našega lista bomo na tem mestu prešli v branje pete knjige nove zaveze, ki se ji pravi: APOSTOLSKA DELA. Tudi temu branju bomo dodali nekaj opomb in pripomb.

V teh treh mesecih, ki nam ostajajo od leta 1970, se bomo še enkrat ozrli nazaj na "prehojeno pot" skozi evangelije in se ustavili pri posameznih evangelistih. V pričujoči številki začenjamo s tem, da podamo nekaj splošnih označb o evangelijih in njihovem pomenu za nas. V teh razpravah bomo sledili v prvi vrsti knjigi dr. Stanka Cajnkarija: MISLI O SVETOPISEMSKIH KNJIGAH.

EVANGELIJI — SPLOŠNE MISLI

Za lepoto in globino Kristusovih besed je težko najti primeren jezik. Kar doumemo in povemo, je le prisposoda in senca neizraznega in nedopredljivega duhovnega sveta, ki se nam v njih razodeva.

Apostoli in evangelisti so o Kristusovem življenju in delovanju dan za dnem govorili. Sprva na pisanje najbrž niti mislili niso. Gospod jim je ukazal, da naj uče vse narode, ni pa zahteval, da naj o njem in njegovem nauku tudi pišejo. Pisanje knjig tudi poprej, preden jih je Jezus povabil v svojo družbo, ni sodilo k dolžnostim njihovih preprostih poklicev. Če bi ne bili postali Kristusovi učenci, bi ne bilo njihovih imen v nobenem pisateljskem seznamu in v nobeni literarni zgodovini.

Bili so preprosti možje, med izobražence je spadal edino sv. Luka, ki je bil poprej zdravnik. Pisatelj pa najbrž tudi on ni bil. To je postal šele v šoli svetega Pavla, o čemer bomo brali. Tudi sveti Janez bi kot judovski teolog svojih pisateljskih sposobnosti ne mogel razviti, kot jih je razvil v svojstvu Kristusovega apostola.

Zato lahko rečemo, da so se Gospodovi apostoli in učenci odločili za pisanje šele po dolgem oklevanju, najbrž na prošnjo svojih vernikov in po nekakšni zgodovinski nujnosti, ki je postajala z dneva v dan nujnejša in zahtevnejša. To je velika prednost svetih knjig nove zaveze. Evangeliji so tudi s človeškega vidika zrele in do konca premišljene literarne ustvaritve.

Če bi bili prvi spisi, ki so nastali v občestvu Cerkve, tudi prvi literarni poskusi, bi ne bili napisani s tako dokončno gotovostjo, kakor so v resnici. Spričo dejstva, da so vsi apostoli oznanjali Kristusovo blagovest, ker so pač vsi dobili tako naročilo, je bilo tudi že čisto od začetkov poskrbljeno za osebno in svobodno tolmačenje vsega, kar so bili videli in doživeli. Tudi to je neizmerna prednost novozaveznih svetopisemskih knjig.

Kristus sam ni ničesar napisal, ne svoje biografije ne svojih misli. Prvi in glavni vir krščanske teologije ni kak pisan dokument, ampak Kristus sam, njegovo življenje, njegove žive besede in njegova dela. Takega bogastva Kristusove osebnosti ne obseže nobena knjiga, ni ga mogoče z besedo zajeti. Tudi lastnorčno napisan življenjepis Sina božjega bi ne mogel biti dovolj zgovoren in dovolj veseljen — v katerem koli človeškem jeziku.

Evangelist Janez je mislil, "da bi ves svet ne obsegel knjig, ki bi jih bilo treba napisati," — če bo hotel kdo o Jezusu napisati vse. Hotel je pač reči: Nemogoče je popisati skrivnostno božjo navzočnost, ki je odsevala iz besed in dejanj učlovečenega božjega Sina, njegovo ljудomilost in usmiljenje, njegovo prizanesljivost in modrost, njegove duhovne skrbi in bolečine. Vse to je mogoče samo slutiti, v poletu misli rahlo nakazati, z besedo popisati se ne da.

BREZ MEDSEBOJNEGA DOGOVORA

Apostoli niso na kaki v ta namen sklicani seji ali sestanku formulirali svojih "uradnih" pogledov na Gospoda, ki jih je poslal oznanjat evangelij. Jeruzalemski cerkveni zbor se je vrtil mnogo pozneje in je obravnaval le obrobna vprašanja, rekli bi: disciplino. Vsak apostol je imel evangelij že "formuliran" sam v sebi, v svojem spominu,

veri, v svoji vdanosti Kristusu. Tudi Sveti Duh na binkoštno nedeljo ni evangeliju ničesar bistvenega dodal. Potrdil in razavetil je apostole, opogumil jih je, osvežil v njihovem spominu Kristusov nauk — začeli so ga oznanjati. "Kakor jim je Sveti Duh dal govoriti," bi se lahko reklo o njih za vse njihovo pridiganje.

Naši pisani štirje evangeliji so v svojem jedru apostolske pridige o Gospodu Jezusu Kristusu. Zato je lahko umevno, da se v nebitvenih malenkostih med seboj razlikujejo. Njihovo dobesedno soglasje bi bilo veliko težje razložiti in pojasniti, nego njihove majhne razlike. Prav tako je samo po sebi umevno, da ima vsak evangelist svoj lastni slog in način pisanja. Vsak je svoj predmet po svoje zagrabil in ves spis po svoje zgradil, bolj ali manj neodvisno od koga drugega.

Kaj zanimivo bi bi bilo vedeti, kdo in kdaj je bil prvi, ki je iz kake apostolske pridige kaj vrgel na papir — zapisal. Vse kaže, da je bilo to kmalu po prvih Binkoštih, gotovosti o tem nimamo. Da so pa v naslednjih letih in desetletjih več in več zapisovali, ni nobenega dvoma. Pisali so, prepisovali, dodajali in izpuščali, kakor se je komu zdelo bolj primerno za lastno uporabo pri širjenju "vselega oznanila".

Toda od vseh apostolskih pridig so se nam ohranili — pod vodstvom Cerkve — le štirje vzorci, štirje evangeliji, štirje mojstrski vzorci. Ni dvoma, da je ostalo to, kar je bilo najboljšje.

POD NADZORSTVOM CERKVE

Svetopisemske knjige niso neodvisne od Cerkve, čeprav so posebej od Boga navdihnjene. Nasprotno, te knjige so prav njena ustvaritev. Nastale so v Cerkvi in so ostale v varstvu in pod nadzorstvom Cerkve. Zato jih ni mogoče uporabljati proti avtoriteti Cerkve. Ker ne vsebujejo vsega, kar je bilo povedano, storjeno, urejeno in zaukazano, ne morejo biti edini vir razodetja. Zato je cerkvena tradicija (ustno izročilo) prav tako izraz božje volje kot sveto pismo.

V prvih časih krščanstva je bilo sveto pismo nove zaveze pravzaprav le izraz tradicije, pa samo njen del. Ker je Cerkev mistično telo Kristusovo, je stvar že kar sama po sebi umljiva. Cerkev je naprej živeči Kristus. Zato je glas Cerkve Kristusov glas. Toda ker je bilo pravo razodetje končano s smrtjo zadnjega apostola, Cerkev ne more dati starim naukom nič bistveno novega.

Avtorji evangelijskih knjig niso obenem avtorji vselega oznanila, ki ga njihove knjige vsebujejo. Oni so ga nam samo izročili, kakor so ga našli. Zato je evangelij kljub štirim pisateljem vendar le en sam. Ena sama velika ideja odseva in napisanih knjig. Eno samo veselo oznanilo je namenjeno vsemu svetu.

Pod tem vidikom si bomo ogledali malo od bližje osebnosti poedinih štirih evangelistov v naslednjih dveh številkah tega letnika MISLI.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in duge namene

\$8: Ignac Drevensek; \$5: Franc Verko; \$4: Dušan Lajoovic, Neimenovan;

\$3: Ivan Mihelj, Stana Lovkovič;

\$2: Ivanka Kariž, Tildka Gilford, Alojz Ludevik, Janez Vidovič, Milivoj Lajovic, Stane Bele, Ivan Slavec, Franc Počkaj, Ivanka Študent, Ludevik Šmuc;

\$1: 50: Anton Valher;

\$1: Franc Krainz, Ivan Horvat, Alojz Žagar, Alojz Stražišar, Vera Mukavec.

P. PODERŽAJ, INDIJA. — \$4: Marko Zitterschlager, Neimenovan; \$2: Ivanka Študent. — Sredi septembra smo patru misijonarju poslali stotak. Potrdila za to število še nismo prejeli.

P. HUGO DELČNJAK, AFRIKA. — \$5: Albin Konrad.

SLOVENIK V RIMU. — \$30: Stanko Andrejašič; \$3: Tomaž Možina, Ivanka Kariž.

Vsem prisrčna hvala in Bog povrni!

V SAN FRANCISCO, ZDA, je nedavno umrl ljubljanski kanonik dr. Janez Kraljič, doma iz Iga pod Krimom. Po treh letih vojaške službe v prvi svetovni vojni se je vrnil skoraj slep in vse nadaljnje življenje mu je bil vid zelo slab. Kljub temu je želel postati duhovnik in je z velikimi težavami opravil študije, nato pa še doktorat. Iz Ljubljane je spremljal škofa Rožmana na Koroške in se ni vrnil. Čez čas je odšel v Ameriko in se nastanil v San Franciscu, od koder je pozorno spremljal dogodke v slovenskem svetu po kontinentih in tudi sam vanje posegal.

ZA PRONUNCIJA V PAKISTANU je papež imenoval Hrvata. To je dr. Josip Uhač, ki je pred odhodom na svoje mesto prejel škofovsko posvečenje na Reki (Rijeka). Bogoslovne študije je opravil deloma v Gorici, deloma v Benetkah in Rimu. Ko je tudi doktoriral iz bogoslovnih ved, je nadaljeval študije na papeški diplomatski akademiji in nato služboval v raznih deželah. Pakistan je skoraj ves muslimanski po veri, vendar vzdržuje z Vatikanom polne diplomatske odnose.

VISOŠKA ●●●● ●●●● KRONIKA

Zgodovinska povest, Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

VII.

DRUGO JUTRO JE BIL OČE mirnejši. Njegova govorica je pričala, da mu je nekaj pomirilo razburjeno notranjost.

Ko sem pristopil k njemu, mi je ukazal sesti in takoj sem vedel, da mi hoče nekaj povedati, česar mi do takrat še ni bil povedal.

Res je pričel govoriti in dolgo je govoril:

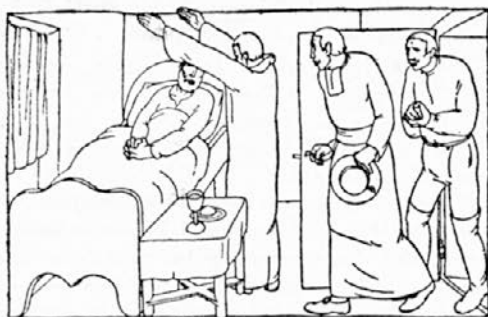
"Ta iz Loke me je potolažil. Povedal mi je, da mi še ni obupati nad večnostjo. Kar pa mi je naloženo, se mora zgoditi, ker bi sicer ne postal deležen usmiljenja, katerega sem silno potreben. Kar ti bom naložil, izpolni, Izidor, če hočeš pomagati očetu, ki se bo prav kmalu selil s sveta!"

Zapriseči me je hotel, da izpolnim njegovo voljo, zahteval pa je, da naj prisežem pri svetem evangeliju. Pripravljen sem bil priseči, a priseči sem hotel le pri Bogu in pri božji porodnici Mariji. S starim možem, ki je bil moj oče in ki je umiral, sem se prepiral. Naposled sem odnehal v toliko, da sem prisegel pri Bogu, pri Materi božji in pri svetem evangeliju.

Nato je oče nadaljeval tako-le:

"Da vse veš in ti ne bo treba ničesar ugibati, ti bom povedal to-le. Sramoval se boš svojega očeta, a kar se je zgodilo, se je zgodilo, in Valentin Trubar mi je naložil, da ti moram odkriti vse. Da bom težko umrl, bi ti itak opazil, in naj sem ti prikrival svoje hudobno življenje ali ne. Gospod Valentin je ukazal — torej poslušaj!"

Na svet sem prišel nekje v Poljanski dolini, kraja ti ni treba vedeti. Ali sem imel zakonskega očeta, ne vem; poznal ga nisem. Kolikor se spominjam, sem živel pri materi, ki je služila na gradu pri Brdu pri gospe Doroteji Suzani. Kar se spominjam, sva bila z materjo v evangelijski cerkvi, ker je bilo na Brdu zbirališče najpobožnejših služabnikov svetega evangelija. Ti so nam oznanjevali čisto božjo besedo ter nam kazali pravo pot do nebes.

Ko sem bil star dvanajst let, je zaukazala ljubljanska gosposka gospe Doroteji Suzani, da mora z Brda. Mater in mene je vzela s sabo ter se naselila v nemškem mestu, ki se mu pravi Nürnberg. Tam sem se v svetem evangeliju še bolj utrdil, ali žalosten sem, da pozneje nisem živel v njem. V dvajsetem letu moje starosti je gospa Doroteja Suzana umrla. Kmalu za njo je umrla tudi moja mati, tako da sem bil sam na svetu. Potem sem se klatil okrog in se seznanil z mnogimi malopridneži. Ko se je šved uteknil v nemško vojno in ko je gospod Wallenstein klical ljudi pod svojo zastavo, sem se oglašil pri cesarskih. Silno mlad sem bil že v batalji pri Lützeru, kjer je padel švedski kralj in naš general grof Pappenheim. Nato pa sem vihral po Nemčiji okrog ter se udeleževal bitk, ki so bile res lepe.

Pri mojem oddelku je služil tudi Lukež. Kako je prišel k nam, kod se je vlačil poprej, ne vem. Po tem ga tudi nikdar nisem popraševal, kakor me on ni spraševal, kje sem se klatil poprej jaz. Slučajno se je pokazalo, da sva rojaka in da sva oba iz te doline. Od takrat sva skupaj držala ko dvojčka. Bil je boljši od mene: pil ni, igral ni in za ženske ni maral, česar o sebi ne trdim.

Živeli smo divje življenje. Vojskovali smo se za vero, pa vere ni bilo ne v cesarskih ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orožje! Človeško življenje ni veljalo več ko jabolko, ki ga sklatiš z drevesa. Požigali smo jemali smo, kjer smo kaj dobili; prebivalstva nismo pobijali, če se ni branilo; ženskam smo delali vsako krivico; otrok nismo morili, pač pa so take reči uganjali oni iz Brandenburga in oni z Ogrskega. Živeli smo, da si je moral Lucifer od veselja meti roke, ali na smrt nismo prav nič mislili. Jedli in pili smo in kocke smo metali, dokler ni hudič vzel vsega, kar smo bili naplenili v polju, in kar smo bili naplenili po seliščih. Da, divje življenje smo živel! In to življenje mi sedi zdaj na tilniku, da težko umiram. Verjemi mi, da težko umiram!"

Nekoliko se je oddehnal, izpil nekaj vode, potem pe je zopet nadaljeval:

„Ko so bili zabodli gospoda Wallensteina, smo prišli pod grofa Gallasa. Ta kapitan je rad pil in ni skrbel, da bi bilo kaj v skladiščih. Zatorej smo večkrat trpeli lakoto, tako da sva se ga z Lukežem naveličala in da sva v tihi noči odrinila k Švedom. Tam je tedaj zapovedoval vojvod Bernard, ki se je imenoval po nekem nemškem mestu, katerega ime mi je ušlo. Bil je hudič v človeški podobi, a vem, da ni veroval ne v hudiča, še manj v Boga. Podil nas je od batalje do batalje, ena je bila čednejša od druge. Dobro smo živeli. Vsakemu, najsi je bil papist, najsi je bil protestant, smo vzeli zadnji vinar. Res, bili so časi, katerih se jezdec rad spominja!

Od Bernarda smo prestopili pod Torstensona, ki je vselej vedel sovražnika zgrabiti na pravem mestu. Pa je bil hud gospodar, ki te je za najmanjšo reč izročil profosu, da si v hipu stal na lestvi pod vislicami in da so ti sapo vzeli prej ko si mislil. Vse to ni ugajalo ne meni ne Lukežu. — Pri Jenikovu na Pemskeem smo premlatili cesarske in jih ta tisoče položili v travo. Midva z Lukežem sva imela srečo, da sva dobila v pest cesarskega generala. Še danes dobro vem, da mu je bilo ime Harzfelt. Da sva mu izkazala pardon, je nama moral položiti sto težkih zlatov, katere sva pošteno delila.

Od tedaj se pričinja moja nesreča. V ta ru-meni denar sem se zagledal in polastila se me je lakomnost. Teh petdeset srebrnjakov sem spravil v usnjato mošnjo in jo nosil na vrvi okrog vratu, tako da je bila skrita in varna pod mojim kirasom. Ravno zategadelj mi je tako dobro ostalo v spominu, da je bila batalja pri vasi, ki so jo imenovali Jenikov. Mošnja je od tedaj s plenom in ropom postajala težja in težja in obilokrat mi je ožulila kožo, ko smo se v skoku podili nad cesarske.

Pa tudi Torstensona sva se z Lukežem nasitila. Prestopila sva v vrste Baniera, ki tudi ni bil dosti prida. Zatorej sva jo prav kmalu od njega odkurila ter se zopet vdinjala pri cesarskih, kjer je bilo manj štrapaca in več menaže. Prej sva se vojskovala za sveti evangelij, sedaj zopet za sveto katoliško stvar. Ne posebno srečno. Kjer smo trčili na Švede, so nas naklestili, tu in tam smo izgubili generale in topove.

V tistem času se je meni in Lukežu pridružil kamerad, ki je trdil, da se piše za Jošta Schwarzkoglerja in da je doma iz Eyrihouna, nekje tam, kjer leži mesto Passau. Govoril je, da oženjen in da je pustil v domači vasi ženo in otoka, hoteč si pridobiti v vojski kaj denarja. Ni pil, ni igral in gotovo je tudi nosil pod kirasom težko mošnjo. Bil je človek, starejši od naju sam zase

in manj odkritosrčen, da ti ni rad pogledal oko v oko.

Pri Dachauu na Švabskem smo navsezadnje zopet enkrat Švede potolkli. Z Lukežem in Schwarzkoglerjem smo zajahali, ko smo podili sovražnika, v njegovo багаžo. Tam smo uplenili vojno blagajno, katero smo s težavo prikrili tovarišem. Vendar se nam je posrečilo, da smo jo spravili na varno in da smo jo pokopali v zemljo. Ravno ko smo bili z delom pri kraju, je sprožil neki Šved, ki je ležal ranjen pod polomljenim vozom, svoj samokres na nas ter Lukeža težko ranil. Da sva s Schwarzkoglerjem strelca takoj zadušila, mi lahko verjameš.

Nekaj dni pozneje je prišlo sporočilo, da so cesar in kralji sklenili mir in da je končana vojna, katera se je vlekla menda trideset let in pri kateri sem imel sam opravka skoraj osemnajst let.

Tudi nam je bilo prav, da ni bilo več vojne. Gospodje generali so hiteli, da nas odpravijo, ker sedaj, ko se ni smelo več krasti in ropati, soldat ni mogel več živeti. Dobili smo potrebne spise, da nas med potjo gosposke niso zadrževale. Jezdecem, ki so plačali malo odškodnino, so se prepustili konji in še celo vojaška oprava z orožjem.

Lukež je še vedno ležal v lazaretu. Izročil sem mu nekaj denarja in mu naročil, da naj pride pozneje v Škofjo Loko, kjer že izve, kje me je dobiti. S Schwarzkoglerjem pa sva se brez odloga odpravila na potovanje. Kupila sva si tovrnega konja ter ga obložila z vojno blagajno in drugo šaro, ki je človek sam nositi ne mara.

Od Dachaua naprej je mrgolelo po cesti in po poti znancev in kameradov, ki so — ta na konju, oni peš — hiteli proti svojim domovom. Srečevali smo se s tujci, ki so prihajali od severa in od izhoda. Ogovarjali so naju v najrazličnejših jezikih; ker pa nisva govorila ne španskega ne francoskega, nisva dajala odgovorov. Veliko jih je gledalo na tovrnega konja in čutila sva, da je v teh pogledih tičala nevoščljivost. Posebno pešci so bili nadležni ter so poudarjali, da dva človeka ne potrebujeata treh konj in bi torej vsaj enega lahko odstopila, tako da bi včasih tudi pošten pešec zlezl v sedlo ter se oddehnal. Te pripombe so se družile s temnimi pogledi, a sile delati si ni upal nihče, ker sva tičala v močnih kirasih ter sva takoj v rokah imela napete samokrese.

Nikomur nisva zaupala, a zaupala tudi nisva drug drugemu. Takoj ko sva v Dachauu sedla na konje, sta se nama pridružila dva hudiča. Eden je sedel k meni, drugi k Joštu. Že prve dni sva postajala zamišljena in prav malo sva govorila. Če sem pa pogledal po njegovem zamišljenem obrazu, sem čutil takoj, da šepeta hudič Joštu

na uho: Čemu ti je treba deliti? Samokres imaš, bodalo imaš, in samotnih mest je na vsaki cesti veliko; tudi jarkov je dosti, da vržeš truplo v kate- terega, kjer ga do sodnega dne nihče ne iztakne!

Če pa je Jošt Schwarzkogler opazoval moje zmišljene oči, je tudi videl, da hudič za mano ne molči in da polni tudi ušesa z napetimi samokresi, ostrimi bodali, samotnimi mesti in z jarki, kamor se lahko zakoplje ubit človek. Bila sva prebrisana kakor dve podlasici in vsak hip pripravljena, da bi eden drugega ne prehitel strel iz samokresa ali pa sunek z ostrim dolгим bodalom. V začetku sva potovala, če le mogoče, v družbi s kakim konjenikom, ki se je vračal s francoskega bojišča ali od kod drugod. Ponoči nisva nikdar ostajala na cesti; vselej sva si na večer poiskala selišče, da sva prenočila pod streho, da bi bili ljudje pri roki, če bi izkušnja premotila mene ali Schwarzkoglerja, da bi posegla po orožju, kakor nama je šepetal hudič na uho.

Tako sva se vlekla od dneva do dneva naprej. Mesta, katerim pravijo Ingolstadt, Regensburg, sva pustila za sabo. — Nekega dne je imel Jošt nesrečo, da je padel konj pod njim in da ni več vstal. Sebe sva slabo redila, a še slabše sva pasla spehano žival, ker sva lazila po pokrajinah, kate- re sta ravnokar pustošila general Tiren in Wrangel, dva besna in vedno lačna volkova. Jošt je vzel sedlo, ni ga vrgel proč; vrgel ga je na to- vornega konjiča, dasi je bil že itak preobložen. Od tedaj sem tičal en dan v sedlu jaz, drugi dan Jošt. Pa niti eden niti drugi ne bi privolil, da bi jezdec vodil konja s tovorom. Če požene jezdec, lahko brez napora vzame s sabo tudi tovor, ker žival je itak rada sledi živali. Zatorej je vselej vodil otovorjenega konjiča tisti, ki je moral hodi- ti peš.

Približala sva se zopet Donavi in mislim, da sva se bližala tudi mestu Passau. Izpregovoril mi je Schwarzkogler, da je Eyrishouen tako bli- zu, da bi ga z mesta, kjer sva obstala, že skoraj zadela kroglja, če bi se izstrelila iz topa. Vprašal je, hočeva li tu deliti, ali doli v vasi. Brez obo- tavljanja sem odgovoril: "Tu!" Tako nespameten nisem bil, da bi delitev dovolil v hiši, kjer bi me imeli Schwarzkogler in njegovi v rokah.

"Dobro," reče Schwarzkogler, "tu se cepi cesta; na levo teče do Eyrishouna, na desno pa proti meji. Čas je, da deliva".

Zavlekla sva konja v goščo ter ju privezala k drevesu. V tej gošči je bila mala tratina. Vrgla sva tovor na zemljo ter sedla. Med nama je ti- čala vojna blagajna. Schwarzkogler je dejal: "Na samoti sva in prav lahko se zgodi, da se priplazi- jo maroderji, ko bova pri najlepši delitvi. Človek mora biti previden".

Izza pasa je vzel samokres, ga napel ter ga položil tik sebe v travo, da bi mu bil takoj pri roki. V tistem trenutku sem pripravil tudi jaz svoj samokres, da mi je bil pri roki, in obenem sem pripravil tudi svoje bodalo, da ga rabim, kadar hočem.

Odprla sva železni zaboj. Do vrha je bil nasut z belim in žoltim denarjem. V ta denar je Schwarz- kogler vtaknil svojo roko in mešal z njo po njem.

"Glej, da se ti kaj prstov ne prime!" sem pri- pomnil hudobno.

Odgovoril mi je s pogledom, a vedel sem, da bi mi najrajši odgovoril s samokresom. "Meniš, da sem tat, kakor so drugi?"

Zavnil sem ga: "Le mir, Jošt, le mir! Ker si potegnil roko iz denarja, ne govorim več o tem. Pričniva rajši!"

"Dolgo se ne bova pričkala", se je odrezal Schwarzkogler. "Gre na pol, pa je!"

Začudim se: "Na pol? Ali naj Lukež nič ne dobi?"

"Bogove, če ne pogine v lazaretu!" se je ustav- ljaj Jošt.

Jaz pa, "Lukeževa tretjina gre z mano! Iz enega kraja sva, poiskal me bo!"

"In če umrje?" se je zagrohotal Jošt. "Spraviš pa ti njegovo tretjino! Tako ne bova jezdarila, bratec! Lukeževa tretjina ostane pri meni. Imam posestvo, ti ga nimaš, kje naj te išče?"

"In če v lazaretu umrje?" sem se zasmel. "Mi že pišeš, da pridem, kaj? Tako ne bova jezda- rila, hudič stari!"

"Opeharil me ne boš!" je hropel Jošt. In nje- gova desnica je že lezla počasi do napetega samo- kresa, da sem prav videl, kako so se premikali prsti med bilkami.

"Ti pa mene ne!" Že je tičalo bodalo v moji roki in sunil sem Jošta zadaj pod tilnikom v telo, da se mu je curkoma vlila kri. Namočila mu je hr- bet in tudi spredaj je lila po rjastem kirasu.

Samo trenutek je še sedel in me čudno gledal, nato je padel na hrbet in obležal. Ustne je premikal in zadnje njegove besede, ki jih je stokoma jecljal, so bile: "Pridem pote!" — Nato je umrl.

Prav nič me ni bilo groza strašnega dejanja. "Prideš pome?" sem se šalil. "Če prej ne, vsaj na sodni dan popoldne!" — Če bi ga jaz ne bil, bi bil pa on mene. Taka je bila pač navada v vojni!

Z vso razsodnostjo in hladnostjo sem se lotil dela. Odpasal sem mu kiras ter pograbil mošnjo, ki jo je res nosil na vratu. Tudi je bilo sumljivo, da se ni hotel ločiti od starega sedla. Z bodalom sem to sedlo parkrat presuval na raznih mestih; in res sem dobil v njem še nekaj cekinov, za katere Jošt v svoji mošnji ni imel več prostora.

Truplo sem zavlekel še bolj v goščo ter ga vrgel v jarek. V ta jarek sem tudi vrgel staro sedlo ter vse skupaj založil s suhim vejevjem, katero je ležalo tam okoli. Z vejevjem sem pokrtil tudi mesto, kjer sva delila, ter tako zakril kri, od katere se je trava rdečila.

V celosti torej nisem bil slabo opravil. Obložil sem konjiča. In ker nima človek v takem divjem času nikdar preveč orožja, sem vteknil za pas svoj in Joštov samokres. Niti trenutek me ni skrbelo, da bi me kdo zavohal. Kdo se je brigal za take malenkosti v tistih dneh, ko so pri cestah tolikokrat zasledili človeška trupla ter jih pustili ležati, dokler jih niso obrale vrane ali kavke?

(Dalje pride)

O NEPRIČAKOVANEM POHUJŠANJU

Niso ravno redki, ki pravijo o kakem duhovniku: Kot duhovnik mi ni potreben, kot rojak mi je vedno dobrodošel. — Ali: Sam zase sem ateist, vem pa, da je duhovnik mnogim v veliko pomoč in tolažbo. — Ali: V cerkev ne hodim, njegovih pridig ne maram poslušati, je pa izobraženec in kot takega ga cenim. — Ali: Ni mi za njegov rimski kolar, ker pa veliko ve, se zmerom rad z njim pogovarjam. — Ali: Nobene vere nimam, spoštujem pa človeka, ki se žrtvuje za druge, pa čeprav je duhovnik. — Ali: Duhovnik v njem mi ne pomeni nič, kot narodnjaka ga cenim.

Takih in podobnih izjav sliši duhovnik celo vrsto, včasih na svoja ušesa, včasih mu jih povedo taki, ki so jih slišali iz ust drugih.

Pa je duhovnik pod vtisom takih izjav na svetnem zborovanju nastopil z uvodnimi besedami: Ne bom vam spregovoril kot duhovnik, povedal bom nekaj kot vaš rojak in član skupnosti. . .

Še sanjalo se mu ni, da bodo besede dvignile — grozno pohujšanje!! Kaj so na to posamezni rekli, je zvedel samo površno. Pohujšanje! Bolj natančno je razbral iz tiskanih besed, ki so bile:

"Nekaj, kar pa ne morem verjeti, je to, da je g. javno dejal, da ne bo na tem sestanku govoril kot duhovnik, nego kot človek in Slovenec, kajti vsi vemo, da je duhovnik vedno duhovnik, saj je dobil zakrament mašniškega posvečenja in

zakramenti, kot vemo, se ne dajo izbrisati, pa tudi ne samo za par ur."

Pohujšanje pa tako!

Pa je dobro vedeti, da moralisti poznajo pod imenom pohujšanje tudi — farizejsko pohujšanje!

Pokojni "dobri" papež Janez XXIII. je nekoč imel pred seboj Jude, pa jim ni govoril kot papež, dejal jim je: Jaz sem vaš brat Jožef. — Kdo se je nad tem pohujšal?

Ali bi bilo res bolj na mestu, če bi bil oni duhovnik v tistih okoliščinah rekel: Govoril bom samo kot duhovnik, kar sem 24 ur na dan in drugega nič. Ponovil bom z vami šest resnic iz katekizma, ki jih nekateri več naštetih ne znate. . . Ali: Kot duhovnik pred vami stojim, kličem vam z Janezom Krstnikom in Cerkvijo: Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata? Ali: — Itd.

POMLAD

Srečko Kosovel

*Kelih rože je rose poln,
Odprt je v večer vetrovni,
ki mehko boža čez rosna polja.
Sredi cvetja bela zvezda,
dehti do neba.*

Pojdi in si svoj kelih napolni.

IVANA D'ARK – DEVICA ORLEANSKA

Janez Primožič

MARSIKATEREMU IZMED NAS njeno ime ni nepoznano, toda na mestu je, da se ob 50 letnici, odkar jo je papež Benedikt XV. 9. maja 1920 proglasil za svetnico, malo поблиže spoznamo z življenjem te Francoskinje, polne domovinske ljubezni.

Rojena je bila 6. jan. 1412. Za časa njenega življenja so skušali Angleži podjarmiti Francijo. Francozi so doživeli že nešteto porazov, Angleži so prišli že do mesta Orleans, v glavnem po zaslugi needinosti med Francozi samimi, saj so se celo Burgundci bojevali na strani Angležev. Razen tega so imeli Francozi v tistem času slabotnega kralja Karla VII, ki je bil še prestolonaslednik in tako še ni bil kronan v veličastni katedrali v Reimsu. Ljudstvo ga je radi tega kar odklanjalo.

V tej za Francoze tako žalostni dobi je živelo preprosto dekle z dežele: Ivana D' Ark. Pasla je ovce. Bila je pobožna in njeno srce je bilo polno domovinske ljubezni. Pisalo se je leto 1429, imela je tako komaj 17 let. Ivana je pred nekim križem prisrčno molila za pomoč. Med molitvijo je zaslišala poleg sebe glas, ki jo je pozval, naj prime za meč in naj se bojuje na strani Francije.

Sledeč temu pozivu od zgoraj si je v bližnjem gradu preskrbela viteško opravo in se ponudila v službo kralju Karlu. Dolgo se je kralj obotavljal, toda končno ji je poveril poveljstvo nad 3000 možmi. Šla je v boj. In glej čudo! Francozi, ki so vse do tedaj doživljali poraz za porazom, so začeli zmagovati. Vojaki so dobili novega poguma in Angleži, ki so začutili spremembo, so imeli Ivano za čarovnico.

Najprej je Ivana osvobodila Orleans, ki so ga Angleži že oblegali. Osvobodila ga je, a kralja je bilo treba peljati v Reims, da bo tam kronan. Pot še ni bila prosta, treba je bilo zavzeti še celo vrsto trdnjav, ki so jih držali Angleži, te so za branjevale pohod v Reims. Neodločni kralj se je sprva protivil, da bi tvegala pot v Reims, toda Ivana ga je prepričala, da je to v interesu Francije in njega samega. Angleži so znova doživljali poraz za porazom, pot v Reims je bila odprta in Karel VII. je bil kronan za francoskega kralja. S tem je bilo Ivanino poslanstvo končano, neprej naj si Francozi sami pomagajo.

Sedaj je Ivana sklenila vrniti se domov, toda

kralj je ni pustil. Pa jo je zapustila tudi vojna sreča. Angleži in z njimi zvezani Burgundci so jo ujeli in kot čarovnico obsodili na smrt. Dne 30. maja 1431 so 19letno dekle javno sežgali na grmadi v mestu Ruanu v severni Franciji.

Ko je Ivana stala na grmadi, je Angležem napovedala: "V sedmih letih boste vsi izgnani iz Francije, doživeli boste hujše poraze kakor pri Orleansu. Izgnani boste iz Francije, razen onih ki tu pomrjejo."

Ko so Francozi zavzeli mesto Ivanine tragične smrti Ruan, so vsi spisi o krivičnem procesu padli njim v roke. Tako je bila 7.7.1456 razglašena nova sodba, da je bila Ivana Orleanska po nedolžnem obsojena na smrt na grmadi.

Po 500 letih Francozi še vedno častijo Ivano kot višek požrtvovalnosti, saj je dala življenje v najhujših časih za rešitev domovine!

"NAŠA LUČ", mesečnik za Slovence na tujem, je ponatisnila članek iz Klica Triglava v Londonu, kjer je med drugim rečeno: Konec maja smo obhajali 25letnico vračanja slovenskih protikomunističnih borcev iz Vetrja v Jugoslavijo, kjer so jih komunisti brez vsakega sodnega postopka, z žico zvezane na hrbtu, zverinsko pobili s strelom v tilnik. Tedaj je bilo pomorjenih okoli 10 tisoč Slovencev. Številka je tako pretresljivo visoka, da je ljudje za zapadu enostavno ne morejo verjeti. Številka je tako neverjetno grozna, da je ne morejo verjeti tudi mlajši v domovini, ki niso doživljali tistih dni po končani vojni, da sta strahovlada in sovraštvo dosegla svoj višek.

V CLEVELANDU, ZDA, so v tednu "zaslužjenih narodov", ki je v Ameriki državna ustanova, priredili obtožbo komunizma pred mednarodnim sodiščem. Tožitelj je bil znan ameriški odvetnik, priče zastopniki zaslužjenih narodov po številu 14. Za Jugoslavijo so nastopili Srb, Hrvat in Slovenec. Zadnji je bil Milan Zajc, ki je leta 1945 ušel iz kraške jame v kočevskem Rogu. Za zagovornika obtoženega komunizma so povabili sovjetskega veleposlanika v Washingtonu, Dobrinina, ki se pa vabilu ni odzval. Posamezne dele te zanimive razprave so potem Amerikanci videli na televiziji.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

O LEPEM VEDENJU

Fran Milčinski

LEPO VEDENJE je res nekaj lepega. To pove že sama beseda "lepo".

Toda lepo vedenje ni zgolj lepo, je tudi koristno.

Od tega je že davno — bilo mi je pet let — pa me je rajni oče vzel s seboj. Šla sva v vas k njegovemu prijatelju. Še danes se spominjam, da se je pisal za Pestotnika in je bil zdravnik.

Pa sem se vedel tako lepo, da se doktor Pestotnik in mogel dovolj načuditi in me je na koncu vprašal:

"Fantek moj, ali hočeš lešnikov?"

Vljudno sem mu odgovoril, kakor so me nauči-

Mati božja na Sveti gori pri Gorici

li doma: "Oh, gospod doktor, saj ni treba!" In sem mu nastavljal žep svojega suknjiča.

Pa je dejal doktor Pestotnik: "Na, ker si tako priden!" Segel je v miznico in mi nasul v žep celo pest lešnikov.

Napravil sem lep poklonček in se s spodobnimi besedami zahvalil, da je preveč in nikar toliko. Potem sem pa pokazal še na levi žep:

"Prosim, na tej strani imama še enega."

V zoološkem vrtu

Med šolskimi počitnicami nas je en dan tata peljal v zoološki vrt. Ko smo prišli tja, smo si počasi začeli ogledovati živali. Videla sem zebro, kače, opice, ptičke, noje, tigre, slona, llamo, kenguruje, kamelo galago, žirafa, hipopotamusa, pingvine, severne medvede in "seals". (Po slovensko je to tjulenj, veš Miriam!) Šli smo pogledat tudi ribe. Tam sem videla ribe vseh vrst. Tudi šarka, ki je morski pes, imajo v svojem prostoru. V vodi sem videla tudi polno denarja, ki ga mečejo tja.

— Miriam Bavčar.

Tudi Bogdan je bil tam

Tudi jaz sem bil v živalskem vrtu. Videl sem precej živali, kenguruje, kače, koala medvede, krokodile, ptičke, opice. Judita jim je vrgla banana. Takoj jo je ena pobrala, olupila in pojedla. Tudi slona sem videl, želve, zebre, delfina. Najbolj se mi je dopadel pinguin. Proti večeru smo se vrnili veseli in zadovoljni domov. — Bogdan Bavčar.

PRI ANGLEŽU SE MU NI OBNESLO

(Iz "Spominov" rajnega Janeza Hladnika)

"SPOMINE" JANEZA HLADNIKA, ki je pred leti umrl v Argentini kot slovenski monsinjor, objavlja Katoliški glas v Gorici. Ko opisuje svojo prvo pot v Argentino med ondodne Slovence leta 1936, pripoveduje tudi naslednje:

Med sopotniki na ladji so bili Čehi, Poljaki, Italijani, Nemci. Z vsakim sem se lahko kaj pomenil in dostikrat sem moral biti za tolmača. Toda glej ironije! Med potniki je bil tudi en Arabec, mož iz jezikovne skupine, ki jo govori več ko sto milijonov ljudi. Pa ni bilo duše, s katero bi se mogel ta Arabec pomeniti besedico. Jaz pa, sin malega naroda, sem se lahko pogovoril z vsemi.

Pa je bil tudi neki Anglež v tipični karirani obleki s pipo v ustih. Tudi on je bil edini svojega jezika, čeprav je več sto milijonov ljudi, ki po

angleško govorijo. Pa sem si mislil: malo ga bom pozabaval in mu čas krajšal. Obenem pa nekaj pridobim v angleščini, ki sem jo pač za silo bral, a govoril še nikdar. Pa se Angležu približam in poskusim z njim začeti pogovor. On, komodno ležeč na svojem naslonjaču, kadi pipo; pa mu pravim:

"Good day, sir!"

Mož se lahno okrene, vzame pipo iz ust in meni:

"Good day!"

Mirno se nato obrne nazaj, vtakne si pipo v usta in potegne nov dim. Poštajna, si mislim, trd pa si! Pa spet drugič vprašam:

"How do you do?"

Spet vzame pipo iz ust, počasi pihne dim, se okrene k meni in reče: "Well" — in nič več. Pa spet dene pipo v usta. Spoznal sem, da mož ne potrebuje družine. Tak je bil ves čas na ladji in menda je bil tako srečen.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Nedelja 18. oktobra (tretja v mesecu):

Merrylands, (sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. zvečer.

Nedelja 25. oktobra (četrti):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Nedelja 1. novembra (prva) VSI SVETI:

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Ponedeljek 2. novembra, VERNE DUŠE:

Merrylands (sv. Rafael) ob 7:30 zvečer

St. Patrick (Sydney) ob 8:00 zvečer.

Nedelja 8. novembra (druga):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H. ob 4.45

Nedelja 15. novembra (tretja):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. zvečer.

ROŽNI VENEC V OKTOBRU

Vsak petek zvečer ob 7:30 v slovenski cerkvi, Merrylands. Poseben namen: da bi obisk sv. očeta konec novembra v Avstraliji rodil mnogo duhovnih sadov. Za zaključek blagoslov z Najsvetejšim.

Prav tako se priporoča molitev rožnega venca po domovih, zlasti ta mesec, čeprav le eno desetko. In zraven molitev "K tebi, sv. Jožef". . . iz molitvenika. Je zelo primerna za te razburkane čase, ko našim družinam grozijo vseh vrst nevarnosti.

Prva sobota 7. novembra spet vabi k molitvam za domovino pri večerni maši v slovenski cerkvi.

ŠE KAJ O SVETI MAŠI

Po zaključenem mašnem delu, ki smo ga imenovali "bogoslужbe besede" in se je opravljalo pri "stojalu", prestopimo k drugemu delu: evharističnemu bogoslужju.

Zadnja večerja, pri kateri je Kristus ustanovil spominski obred svoje smrti in svojega vstajenja, dobiva v Cerkvi trajno navzočnost. Duhovnik, ki predstavlja Kristusa, dela isto, kar je Gospod naredil ter svojim učencem izročil, da delajo v njegov spomin. S tem je ustanovil daritev in velikonočni obed — evharistično Jagnjetovo gostijo.

Med pripravljanjem darov prideta na oltar kruh in vino z vodo. To sta tisti prvini, ki ju je Kristus vzel v roke pri zadnji večerji. S svojo vsemogočno besedo ju je spremenil v svoje Telo in svojo Kri.

V prvih časih Cerkve so verniki kruh in vino prinašali s seboj od doma in oboje polagali na oltar — darovali so. Od teh darov je duhovnik posvetil toliko, kolikor se mu je zdelo potrebno za razdelitev vernikom pri obhajilu. V spomin na to starodavno navado tudi zdaj ponekod spet prinesejo k oltarju kruh in vino verniki s sprevedom po cerkvi. Marsikje napravijo to z veliko slovesnostjo, posebno če se obhaja kak poseben praznik ali drugačna slovesnost.

Večinoma se po raznih cerkvah to opravilo vrši po okoliščinah. Ponekod verjetno že pred mašo kelih s hostijami duhovnik sam postavi na oltar. Morda ga mu postavi tja strežnik s kake stranske mizice tik pred darovanjem. Tu ni strogih predpisov, veljavno je eno in drugo.

Kadar se prineseta kruh in vino k oltarju v sprevedu, je zelo na mestu petje vseh pričujočih ali vsaj nekaterih. Petje se lahko nadaljuje med tem, ko mašnik s posebno molitvijo daruje kruh na pateni in vino v kelihu. Lahko pa tudi počaka, da se petje konča, in šele potem izgovori darovalno molitev, verniki pa dodanejo svoj osebni pristanek z besedami: Bogu čast in hvala vekomaj!

Ob bolj slovesnih prilikah duhovnik oltar tudi pokadi, lahko pa tudi vsako nedeljo. S tem želi izreči prošnjo, naj se naše molitve tako dvigajo proti nebesom, kakor se dviga prijeten vonj z dimom od kadila.

Končno si mašnik umije prste v znamenje, da želi sebi in pričujočim vernikom notranjega očiščenja.

OZDRAVLJENJE NA BARAGOVO PRIPROŠNJO?

Tone Zrnec, C.M.

L'Anse, Mich. — Bernard J. Lambert, star 40 let, katoličan, je od leta 1957 uradnik v upravi Baraga Countyja, L'Anse, Michigan; član in sedanjí predsednik Krajevnega zgodovinskega društva, pisec Baragovega življenjepisa v angleščini *Shepherd of the Wilderness*; predsednik Baragove ustanove v L'Ansu (Bishop Baraga Foundation, Inc.) za postavitev spomenika Baragu in član organizacijskega odbora za vsakoletno uprizoritev zgodovinsko-alegoričnega značaja na prostem v L'Ansu (Baraga County Historical Pageant). Pred 10 leti ga je napadlo hudo vnetje sklepov, arthritisa; bolezen je občuteno napredovala. Bolnik je iskal zdravniške pomoči, a brez uspeha. Moral je hoditi ob palici in zadnja 4 leta z berglami. Zdravniki so mu napovedali, da bo moral kmalu uporabljati voziček, kajti mišice so hujšale in oslabele in vnetje je hudo prizadelo kosti.

Lambert se je že pred 20 leti posvetil raziskovanju Baragovega dela v L'Ansu, občudoval svetniško življenje in delal za njegovo beatifikacijo. V svoji neozdravljivi bolezni se je dan za dnem priporočal Baragu.

3. aprila t.l. zvečer je s prijateljem vstopil v župnijsko cerkev Srca Jezusovega v L'Ansu; bil je postal pozoren na svetopisemsko poročilo, kako pri maši. Pri poslušanju berila iz Apostolskih del je ostal pozoren na svetopisemsko poročilo, kako

sta sv. Peter in Janez šla v tempelj molit in kako je sv. Peter "v imenu Jezusa Kristusa Nazarečana" ozdravil od rojstva hromega. Lambert si je znova zaželel zdravje, zaprosil Boga in se priporočil Baragu. Njegovo zaupanje v božjo vsemogočnost in Baragovo priprošnjo se je pomnožilo pri evangeliju in raslo vse do obhajila. Tedaj je začutil v sebi izredno moč in nekaj nedopovedljivega. Za obhajilo je vstal in sam, brez bergel ali pomoči bližnjega, šel k duhovniku kakor drugi ljudje v cerkvi. Po obhajilu je pokleknil k zahvali. Pokleknil prvič po 5 letih! Vrnil se je domov in sedaj hodi na delo — brez bergel! Bolečin ne čuti, pač pa pridno vadi svoje mišice.

L'anska okolica je prisluhnila izredno dogodku, tudi nekatoličani priznavajo izreden božji poseg. Lambert zbira dokaze in zdravniška spričevanja, da primer svojega ozdravljenja predloži cerkvenemu sodišču za Baragovo beatifikacijo v Marquette. Javno izpoveduje: "Bog mi je to storil. Trdno sem prepričan, da me je ozdravil vsemogočni Bog na priprošnjo škofa Baraga."

PRIPOMBA: Gornje je vzeto iz mesečnika BOŽJA BESEDA, ki izhaja v Torontu. Sliko ozdravljenega Bernarda Lamberta vidimo na ovitku knjige SHEPHERD OF THE WILDERNESS, — Naročajte jo!

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Richard Anthony Laznik, Concord. Oče Anton, mati Marija r. Skarabut. Botrovala sta Stano in Vanda Grubiša — 23.8.1970.

Iztok Kučan, Marriekville. Oče Aleksander, mati Marta r. Jan. Botra Marko Jan in Majda Kobal — 5.9.1970.

Genevieve Tee, Keilor East, Vic. Oče Ching Ling, mati Tatjana Marija r. Colja. Botrovala dr. Mihael & Alberta Colja — 11.9.1970.

Mark Anthony Makovec, Kingsgrove. Oče Ivan, mati Jožica r. Koren. Botrovala Bernard in Amalija Sever — 12.9.1970.

Louisa Helen Rebec, Bexley. Oče Lojze, mati Patricia r. Johnson. Botrovala Renzo in Ivanka Trinco — 27.9.1970.

Ludvik Zlatko Korpič, Marriekville. Oče Ludvik, mati Marija r. Svetec. Botrovala Franc in Terezija Matuš — 27.9.1970.

V Šiški pri Ljubljani je v Gospodu zaspal

G. JERNEJ JENKO

moj ljubljani oče
dne 17. sept. 1970 v starosti 86 let.

Priporočam ga vsem v molitev.

P. Valerijan ofm.

NEW SOUTH WALES

Arncliffe. — Oglašam se bralcem MISLI in vam prinašam tople pozdrave iz domovine. Živo so mi pred očmi naši slovenski kraji, naši pošteni domači ljudje, polni prijaznosti in gostoljubja. To je bil moj drugi obisk doma in moram reči, da sem opazila veliko dobrih sprememb. Posebno naša Slovenija dobiva nove oblike. Stare hiše se popravljajo, gradijo se nove, ceste se širijo in celo cerkve so v popravilu. Vesela sem tega napredka. Obiskala sem tudi Jadran. Mnenja sem, da je več iznozemcev v Jugoslaviji kot v inozemstvu. Seveda na žalost se še vedno najde, da gredo naši ljudje "s trebihom za kruhom" na tuje, je doma pač premalo prostora za vse nas. In četudi smo daleč od domače grude, ji moramo ostati zvesti. Ravno v to svrhu pišem teh par vrstic. Ob obisku na škofjeloškem gradu sem spoznala osebo s strtim srcem. Stara pesem: mati išče "izgubljenega sina". Iz enih ali drugih razlogov se ji več ne oglasi. Lepo me je prosila, da ob vrnitvi pridem z njim v dotiko in ji vsaj jaz pišem, kako je z njim. Boji se, da je morda bolan ali je zašel v kakšno drugo nesrečo. Na starem naslovu ga nisem našla in sled za njim je izbrisana. Zato lepo prosim rojake, če kdo ve zanj. Ime je Franc **Branko Kupljenik**, doma iz Škofje Loke. Zadnji naslov je bil: 26 Regent St., Kogarah, NSW. Prosim, opozorite ga na ta dopis, sporočite o njem podpisani. In če je še kdo od vas prizadet, dragi bralci, takoj, še ta trenutek pero v roke, razveselite svoje starše in sebi olajšajte vest! Pozdrave vsem! — **Kristina Bobnar-Hrvatina**, 20 Gore St., Arncliffe 2205

Lugarno. — Ko sva bila z možem pred mesece mspet v domovini na kratkem obisku, naju je nekega dne obiskal g. Blagne in nama izročil veliko pismo za svojega sina, ki je **Janko Blagne**, po domače Vazarjev iz vasi Doslovče na Gorenjskem. Ker midva nikakor ne prideva v dotik z nikomer, ki bi ga poznal, se obračava za pomoč na MISLI. Pismo je še vedno pri nas na naslovu, ki ga bom pripisala. Bila bi zelo vesela, če bi ga mogla končno oddati sinu onega moža, Janku Blagnetu. Kdor bi vedel zanj, naj bo tako prijazen in ga na ta

dopis opozori, da se nama bo najavil in očetovo pismo dobil. Že vnaprej se lepo zahvaljujema. — **Anton in Ivanka Bulovec**, 1206 Forest Rd., Lugarno 2210.

Sydney. — Čudim se, da MISLI še do zdaj niso nič poročale o smrti rojaka **Ludvika Šmuka st.**, ki je umrl v Villawoodu že 19. junija letos. Tudi v cerkvi nisem slišal, da bi kdo omenjal to smrt. Morda vam ni nihče sporočil. Rajniku je prinesla smrt srčna kap. Doma je bil v št. Vidu nad Ljubljano in je živel z družino v Sydneyu okoli 20 let. Med rojaki je bil dobro poznan in priljubljen. Bil je muzikalen in je igral razne inštrumente. Pogrebni spreved iz cerkve v Cabramatti (Sacred Heart Church) so številni rojaki spremljali na Rookwood pokopališče. Za rajnim žaluje vdova, sin Ludvik in hči Zlata, oba že dolgo poročena. — **Prijatelj.**

Albury. — Poleg denarne pošiljke želim v tem pismu povedati, da MISLI zmiraj rada čitam. Naj izrazim priznanje uredniku in vsem, ki dopisujejo, kakor Primožič, Velišček, Burnik, Mira Mar in vsi ostali, ki so bolj pridni kakor večina od nas, ki radi čitamo, a ne pišemo. Prav lep pozdrav vsem Slovencem po Avstraliji, ki so pridni ali pa ne! — **Ivanka Študent.**

VICTORIA

Newport. — Najprej hvala p. uredniku za redno pošiljanje MISLI in njih uredbo. Večkrat sem že čitala v listu, kako spodbudno govorite o pošiljanju otrok v Slomškovo šolo, da se nauče brati in pisati po slovensko. To je tudi meni všeč. Nekateri imamo o tej šoli svoje mnenje. Napisala bom to mnenje v kiticah, ki naj imajo napis: Zvon iz Slomškove šole.

Bim bom, kdaj se slovensko naučil bom? Pesmice pojem, igre igram, čitati sam jih pa ne znam.
Bim bom, kdaj se slovensko čitati naučil bom?

Pesmice pojem za Materin dan,
očka tudi ne puščam ob stran.
Veselo zaplešem in zaigram
očku tudi na njegov dan.
Bim bom, le kdaj se slovensko
pisati naučil bom?

Prišel bo spet sveti Miklavž,
rekel bo: pokaži, kaj znaš!
Pokaži, drugače veselja ne bo,
tudi darilo odplaval bo!
Za pisanje, čitanje časa ni,
bolj se za proslavo mudi.
Bim bom, le kdaj se slovensko
naučil bom?

Upam, da se s to pesmico ne bom zamerila
tistim, ki urejajo Slomškovo šolo. Upam, da nobe-
nemu. Izrazila sem le želje mamic, ki imajo otro-
ke in jih pošiljajo v šolo. Vem, p. urednik, da bodo
ljudje gledali name. Pa nič za to. Ne živimo samo
od kruha. Nekateri pa tudi. Pozdrav in brez za-
mere! — **Tinka Mihelčič.**

PRIPOMBA. — "Zamerili" se gotovo ne boste
nikomur, saj so Vam verzi kar prijazno stekli. To-
da od Slomškovih šol preveč pričakujete. V njih
ni mogoče učiti tako sistematično kot v rednih šol-
lah. Sam sem v teku let in desetletij v takih šolah
poučeval. Otroke držite pri resnem delu le, če ve-
do, da se bodo nekoč pokazali pri kakem nastopu
ob prireditvah. In je tudi res, da se prav s pri-
pravami na take nastope vadijo v branju in pi-
sanju, tarekoč mimogrede. Sicer pa — ko so te
"šole" le sobotne ali nedeljske, pa le za kako uri-
co, kaj pa morete od njih pričakovati drugega kot
nekaj malega slovenščine — "mimogrede"? Po-
sebnost še, če starši z vso resnostjo ne sodelu-
jejo. . . Ur.

Geelong. — Napisati Vam hočem teh par vrstic,
v katerih Vas obveščam, da zapuščam ta kontinent
in se vračam v Italijo, od koder sem tudi prišel.
Zato mi boste morali ustaviti list MISLI, ki sem
bil nanj naročen dolga leta. Odpotovali bomo iz
Sydneya z ladjo Gallileo. Potovanje bo malo dolgo,
ker gre preko Pacifika v Meksiko in od tam skozi
Panamski prekop v Lisbono. Od tam mimo Gibraltarja
proti Italiji. Zadnja postaja je Genova. Odlo-
čili smo se za povratek po 20 letih Avstralije. Mo-
je zdravje ni več dobro. Mogoče bo v Turinu, ka-
mor gremo, potrebna operacija. S tem se posla-
vljam in želim vse dobro, posebno zdravje. Pri-
poročam se v molitev. — **Janko Klavara.**

Reservoir. — Ta novica ni iz našega kraja, je
iz Meksike, pa je zanimiva po mojem mnenju za
kjer koli na svetu. Živel je kmet Ricardo Lo-
pez. Več let je trpel silne bolečine v glavi. Ko
je bilo končno le prehudo, se je odločil iti k zdravni-
ku. Napravili so na njem radiološki pregled. Po-
tem je mož izvedel, kaj je vzrok njegovemu večne-
mu glavobolu. V glavi mu je tičal kosček jekla,
dolga sedem cm. Bila je končnica bodala, ki jo
je nosil v glavi več ko 20 let. Da ga rešijo gla-
vobola, so se lotili operacije. Res so vzeli iz glave
vzrok moževne bolezni. Sploh se je operacija zelo
dobro posrečila, ma ubogi Meksikanec je po par
urah umrl. Tisti kos jekla je menda v teku let po-
stal že del njegovega telesa. . . — **Antonija Stojko-
vič.**

WESTERN AUSTRALIA

Perth. — Pošiljam za sv. mašo v zahvalo Ma-
riji Pomagaj, Kraljici Slovencev, ker sem bila re-
šena iz grozne nesreče, ki mi je skoraj prinesla
smrt. To se je zgodilo že 4. maja. Dva meseca sem
bila v bolnišnici v Perthu. Sedaj sem precej boljša,
hvala Bogu, ali nikoli več ne bom mogla dobro
hoditi. V času zadnje vojne, ko sem bila še doma,
ko so Nemci pri nas požigali cele vasi in so bile
velike nevarnosti, nisem bila nikoli ranjena. Tukaj
v Avstraliji pa sedaj ni vojske, nič pa ni varno po
cesti hoditi, niti podnevi ne. Meni se je to zgodilo
ob 9 in pol zjutraj. Ta nesrečni človek, ki je hotel
mene ubiti, je bil mogoče star 18 do 19 let. Zabo-
del me je z vso močjo v levo stran v hrbet. Ne
vem, če z nožem ali s čim drugim. Prerezal mi je
žile in sem izgubila veliko krvi. Enkrat bom dogo-
dek bolj natančno opisala. Za sedaj lepo pozdra-
vljam — **Pavla Kavčič.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Žal, sporočiti moram žalostno no-
vico. V petek 4. sept. se je smrtno ponesrečil
19 letni slovenski fant **Filip Jurševič.** Delal je pri
tvrdki Evans Deakin kot vajenec in mu je ostalo
samo še 4 mesece učne dobe. Bil je prikupen in
povsod priljubljen mladenič. Zato so številni nje-
govi prijatelji bili 7. septembra pri maši zadušni-
ci in nato njegov grob zasuli s cvetjem. Za pokoj-
nikom na domu v Acacia Ridge poleg staršev ža-
lujejo en brat in dve sestri. Družina prebiva v
Brisbanu že 20 let. Oče Vinko je doma iz Reke,
mati Marija iz Rogaske Slatine. Vsem izrekamo
prisrčno sožalje, Filip naj v miru počiva! — **Anica
Cuderman.**

Z Voeh Vetrov

"JANŠEVO LETO" so sklenili praznovati slovenski in avstrijski čebelarji leta 1973. Takrat bo 200 let, odkar je bil rojen veliki čebelarski strokovnjak Anton Janša in sicer na Breznici blizu Bleda. Dolga leta je strokovnjak Anton Janša in sicer na Breznici blizu Bleda. Dolga leta je čebelaril na Dunaju pod cesarico Marijo Terezijo, preučeval življenje čebel in o njih napisal za tiste čase najboljšo knjigo. Umrl je na Dunaju in tam je tudi pokopan. Čebelarska društva Slovenije in Avstrije so se zavzela za praznovanje 200 letnice velikega moža in ga bodo skupno slavila. Največje proslave bodo na Breznici in na Dunaju.

STOLPNICE DO OBLAKOV postavljajo tudi drugod po svetu, ne le v Sydneyu. Vse "najvišje" stavbe — Eiffelov stolp v Parizu, Empire State Building v New Yorku in tako dalje — bodo kmalu izgubile svojo slavo. Nove stavbe silijo še vse bolj v višino. Pa ne samo poedine stavbe, tudi zgradbe raznih stikališč za prometna sredstva. Ameriški inženirji snujejo letališče, ki ne bo na tleh, ampak na visokih stebrih. Stalo bo nekje v samem mestu visoko nad hišami, da potnikom ne bo treba hoditi tako daleč ven iz mesta, preden bodo mogli sestiti v letalo.

AMERIŠKI GOSPODARNIK slovenskega rodu je obiskal Avstralijo. Oglasil se je tudi pri tukajšnjem Slovencu. Govoril je mešanico angleščine in slovenščine. Še to mu je težko šlo. Pa se je skušal opravičiti. Veste, je rekel, jaz imam veliko ljubezen do jezika svoje matere. Je pa prav tak križ z njim, kakor z mojo ženo. Ljubil sem jo, odkar se pozna, ljubim je še vedno in sem prepričan, da jo bom ljubil do smrti. Ampak eno vam povem, obvladal je nikoli nisem in je ne bom. Preveč zapletena je zame, complicated, sem hotel reči. Prav tako je z mojo slovenščino.

O HINDUKUŠU so se nekoč ljubljanski študentje učili tako le: Himalaja, Hindukuš, Gavržankar, prmejdus. Kje in kakšen je ta Hindukuš, jih je kaj malo zanimalo. Zdaj je zadeva drugačna. Letos se je skupina slovenskih alpincev odpravila v Afganistan z namenom, da se povzpno na vrhove te visoke azijske gore, oziroma pogorja. Vodja odprave je Ljubljčan Lojze Štebelj, z njim so še štirje izkušeni alpinisti. Sodili so ob odhodu, da se bodo v Afganistanu "hindukušali" okoli dva meseca. Upajmo, da jim podvig dobro uspeva.

V ELLWANGENU NA BAVARSKEM so imeli v letošnjem juliju zadostilno prireditev za krivice, ki jih je tam doživljal sveti Metod pred več kot tisočletjem. Tam so ga tedanji nemški škofje imeli zaprtega in ga poniževalno mučili. Sedanje cerkvene in svetne oblasti v Ellwangenu priznavajo grdobijo svojih prednikov, pa skušajo to tudi na zunaj pokazati. Svetemu Metodu so odkrili v mestu lep spomenik in priredili veliko cerkveno in civilno proslavo. Udeležili so se je tudi Slovenci iz izseljenstva, iz zamejstva in iz domovine. Nastopili so tudi slovenski pevski zbori.

ARHITEKT VIKTOR SULČIČ, ki se je kot tak močno uveljavil med argentinskimi domačini in priseljenci, dobro suče tudi pero. Nedavno je izdal zelo zanimivo knjigo v španskem jeziku in z njo predstavil špansko govorečemu svetu svojega rojaka Janeza Benigarja, velikega raziskovalca indijanskega rodu Aravancev v provinci Rio Negro. Dolga leta je preživel med njimi in se gnil za njihove človeške pravice. Med njimi je tudi umrl — sedel in naslonjen na deblo visokega drevesa. Sulčič se je seznanil v Benigarjem nekaj let pred učenjakovo smrtjo in začel zbirati snov za knjigo o njem. Gotovo bodo naši rojaki v Argentini marsikaj povzeli iz te španske knjige in bomo tudi mi več zvedeli o Janezu Benigarju in njegovem delovanju.

V PARIZU JE UMRL po vsem kulturnem svetu dobro znani pisatelj, velik umetnik besede, Francois Mauriac. Star je bil 84 let. Bil je član francoske akademije in Nobelov nagrajenec, prepričan in veren katoličan. Njegovo versko prepričanje ga ni oviralo, da je mogel prispeti s svojim peresom prav v vrhove sodobne književnosti. Njegova dela so psihološko globoko zajeta in zlasti se bavi s pojmom greha. Njegov vpliv se pozna tudi v novejšem slovenskem leposlovju.

POGODBO O NEUPORABI SILE ali "nenapadalno pogodbo" sta podpisala Brandt in Brežnjev. To seveda že mesec ni več novica, komentarji v revijah in dnevnem tisku pa še in še prihajajo. Pod različnimi vidiki. Splošno priznано je vsaj to, da je to velik dogodek, ki bi bil še pred malo leti nemogoč. Vsem se zdi bolje, da se med Rusijo in Nemčijo prelije nekaj tinte namesto krvi. Značilno je pa vendar, da domala vsak komentator privleče na dan, vsaj mimogrede, podoben podpis iz leta 1939 pod Stalinom in Hitlerjem. . .

KO SO STEKLI PRVI AVTOMOBILI, je veselo vzkliknil župan nekega ameriškega mesta: Razvoj avtomobilizma bo velik blagoslov vsemu človeštvu. Rešeno bo pijanih kočijažev in podivjanih konj! — Ni mu mogoče ugovarjati. Kolikor je videl v bodočnost in jo napovedal, je kar zadel. Vsekakor je bil dobra duša, pa si ni mogel predstavljati, da bi utegnili pijanost in podivjanost preiti od kočijažev in konj na — avtomobile in avtomobiliste. . .

KARDINAL LEGER, bivši nadškof v kanadskem Montrealu, je zdaj že tri leta preprost misijonar v Afriki. Svoje delo posveča v glavnem gobovcem. Odšel je v Afriko brez premoženja, zdaj je padel med — milijonarje! In to dolarske. Hotel nehotel, moral je postati eden od njih. V Kanadi pridno zbirajo zanj in mu pošiljajo. Dva iz Californije sta mu poslala kar vsak po en milijon. Seveda vse to bogastvo ni njegova osebna last, z njim ustvarja velika dobrodelna podjetja med Afrikanci: zdravilišča za gobavce, bolnišnice za vsakovrstne bolezni, sirotišnice, šole, samostane. V šestih afriških državah ima v načrtu velika podjetja. Tako je njegov izredni zgled segel v srce neštetim, ki ga velikodušno podpirajo ali od svo-

jega bogastva ali pa tudi od svoje revščine. On pa vztraja pri načelu: Vse za druge, zase le najbolj nujno potrebno.

MATI TEREZIJA iz Calcutte, rojena Alban-ka v Skopju in tam vzgojena, naj bi dobila Nobelovo nagrado za mir na svetu, tako predlaga nemški list Das Neue Postbild. Dopisnik tega lista je bil v Indiji in si ogledal delovanje Matere Terezije in njenih nun, ki so po večini Indijske. Ves navdušen je za svoj list popisal ogromno delo teh žensk in ob koncu predlagal, naj bi m. Terezija prejela omenjeno nagrado. Se še spominjamo, da je nedavno m. Terezija pripeljala svoje sestre v Australijo in zdaj delajo med našimi črnici v kraju Burke, NSW.

O AMERIŠKIH INDIJANCIH, ki še danes žive na "divjem zapadu" Amerike še vedno razdeljeni v razne rodove, piše Stanko Meršol: "Nisem še našel Indijanca, ki ne bi vedel, kje je Slovenija, in ne bi vedel tudi kaj o Slovencih. Nič nas ne podcenjujejo. Zanimajo se za naš narod. Nekateri se želijo naučiti par slovenskih besed". — Stanko dostavlja, da je naš Friderik Baraga dobro znan tudi Indijancem na Divjem Zapadu in verjetno ravno po njem poznajo tudi Slovence.

TURISTIČNA AGENCIJA

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PIŠITE

253 ELIZABETH STREET, SYDNEY 2000. Tel. 26-1134.

V URADU

RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnjuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Charter za letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$646.36
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$661.00
Skupine z letalom: Sydney - Beograd - Sydney	\$822.70
Sydney - Zagreb - Sydney	\$836.60
Sydney - Ljubljana - Sydney	\$841.20

(to so cene za člane Affinity skupin)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

ROJAKI, KI GRADITE NOVO HIŠO
ALI POPRAVLJATE STARO —

priporočam se vam!

FRANC MIKEL

14 Waratah St., Canterbury 2193

Telefon 78-8720

S svojimi delavci vršim prvoklasno delo
v notranjščini in na zunanjščini hiše.
Moja tvrdka je znana pod imenom:

The New Plastering N Building Co.
Pty. Ltd.

Naše geslo je: Poštena postrežba!

Po dvajsetih letih se je vrnil iz tujine k ženi
na dom. Rekla mu je: Upam, da me še spoznaš.
Saj se nisem v teh letih nič spremenila. — Je
odgovoril: Resnično se nisi. Posebno prvih deset
let ti kar nič ne pozna.

ŠOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

**P R V A
TURISTIČNA**

**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ potovanja z ladjami
- ★ potovanja v skupinah
- ★ kombinacije potovanja:
odlet z avionom, povratek z ladjo

- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne
Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL
RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065
Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

"Tridesetletna, čedne postave, vseskozi poštena, pridna in delavna, išče sebi primernega fanta v svrhno ženitve". — Tak je bil oglas v časopisu in Janez ga je bral. Šel je žensko pogledat. Kako sta opravila, ni povedal. Le to vemo, da je rekel prijatelju Mihi: Vse se mi zdi, da je ta tridesetletnica nekje na svoji življenski poti nenedoma zavila precej daleč nazaj.

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG LTD.

TONE IN
REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

PHOTO STUDIO
VARDAR

108 Gertrude Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.
(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978
Doma: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odperto vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9 — 6.

Govorimo slovensko.
VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

P O Z O R !

P O Z O R !

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VINCENC STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

Misijonar iz Afrike je bil na dopustu. V predavanju misijonskim prijateljem je povedal tudi to: "Strupenih kač je vse polno, prilezejo vam celo v stanovanje."

Ena poslušalk je vzkliknila:

"Grozno! Kar umrla bi, če bi se meni to pripetilo!"

Misijonar jo je potolažil:

"Samo prvič, gospa, samo prvič. Potem bi se lepo privadili."

Prijatelj nagovori prijatelja:

"Slišim, da si Jaka postavlja novo hišo? Kaj praviš ti k temu? Meni se zdi, da si malo preveč upa."

"Kaj hočeš, je pač toliko bister, da ve, da stare ne more postaviti."

PORAVNAJTE NAROČNINO!

NAJCENEJŠE POTOVANJE V EVROPO

Z ladjo MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 367.-

Z letalom AVSTRALIJA — BELGIJA —
ANGLIJA (vsak letni čas) \$ 450.-

Z letalom (charter) MELBOURNE — DUNAJ
in nazaj \$ 720.-

Z letalom (skupinski izlet)
MELBOURNE — RIM — MELBOURNE
\$ 822-70

Lahko oskrbimo vse formalnosti
za potovanje vaših družin in sorodnikov

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE \$ 498-50

Z letalom: LJUBLJANA — AVSTRALIJA
\$ 608-80

Za podrobne informacije v vašem jeziku:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vokal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002

BOŽIČ JE TU

CENIK STANDARD DARILNIH

PAKETOV

NAJSTAREJŠE IN NAJSOLIDNEJŠE SLOVENSKE TVRDKÉ

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001. TELEFON 87-3854

Pohitite z naročili! Garantiram, da vsak paket vsebuje samo prvovrstno blago. V cenah paketov je vključena in všteta carina. Vaši doma bodo dobili paket popolnoma brezplačno v roke. Letos ga bodo še prav posebno veseli, saj Vam je najbrž znano, da so se živila v Jugoslaviji zelo podražila.

Vsi paketi so standard paketi, ne morem vpoštevati sprememb. Edino lahko predlagate, da bo v paketu sladkor v kristalu namesto sladkorja v kockah in makaroni namesto spagetov.

Obenem z naročilom pošljite Money order. Gotov denar tudi lahko pošljete, toda samo v priporočenem pismu (registered letter).

PAKET ŠT. 1:
1 kg. kave Santos Prima
½ kg. finih keksov
½ kg. kakao

2 kg. **\$ 6.00**

PAKET ŠT. 2:
2 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja v kockah

3 kg. **\$ 7.00**

PAKET ŠT. 3:
1 kg. kave Santos Prima
2 kg. sladkorja v kockah

3 kg. **\$ 6.00**

PAKET ŠT. 4:
1 kg. sladkorja v kockah

1 kg. mila za pranje
100 gr. toalet mila
2 kg. olivnega olja
1 kg. svinjske masti
1 kg. spagetov/makaronov

6.10 kg. **\$ 9.00**

PAKET ŠT. 5:
1 kg. kave Santos Prima
1 kg. sladkorja, kocke
1 kg. riža Carolina
½ kg. bombonov, finih
100 gr. čaja Ceylon
100 gr. popra v zrnju

3.70 kg. **\$ 7.00**

PAKET ŠT. 6:
2 kg. polenovke (orig. norveška)
1 kg. olivnega olja

3 kg. **\$ 8.00**

PAKET ŠT. 7:

1 kg. kave Santos Prima
5 kg. sladkorja kristal
5 kg. makaronov, spagetov, finih
2 kg. riža Zlato Zrno
½ kg. popra v zrnju
½ kg. čaja Ceylon

13½ kg. **\$ 16.00**

PAKET ŠT. 8:

2 kg. kave Santos Prima
3 kg. sladkorja kristal
5 kg. svinjske masti
7 kg. riža Carolina Ardizzone
1 kg. rozin (grških sultan)

18 kg. **\$ 21.00**

CARINA QLD. 4152